

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA FILOZOFICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2025

Maria Khrabrova

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Případová studie neziskové organizace poskytující sociální služby

SKP-CENTRUM, o. p. s.

Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Maria Khrabrova**
Osobní číslo: **H22451**
Studijní program: **B0288A250002 Humanitní studia**
Specializace: **Humanitní studia – Specializace v pedagogických vědách**
Téma práce: **Případová studie neziskové organizace poskytující sociální služby SKP
Centra, o. p. s.**
Zadávající katedra: **Katedra věd o výchově**

Zásady pro vypracování

Obsahem bakalářské práce v rámci teoretické části bude popis činnosti a struktury neziskové organizace SKP Centrum, o. p. s. včetně způsobu financování. Zaměřím se na charakteristiku neziskového sektoru, v kontextu zákona 108/2006 sb. o sociálních službách popíši jednotlivé sociální služby, které tato organizace nabízí. Závěrečná kapitola bude věnována cílové skupině, na kterou bude zaměřen výzkum. V rámci SMART cíle v teoretické části práce bude popsána struktura, organizace a činnost neziskové organizace SKP Centrum, o. p. s., která poskytuje spektrum sociálních služeb. Metodologicky bude práce kvalitativní. V kontextu případové studie s metodami rozhovoru, pozorování a analýzou dokumentů v praktické části podrobím analýze jednu ze sociálních služeb včetně cílové skupiny, standardů kvality sociální služby a týmové spolupráce. V praktické části cílem bude podrobná analýza činnosti jedné ze sociálních služeb.

Rozsah pracovní zprávy:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

GAVORA, Peter. *Výzkumné metody v pedagogice: příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Brno: Paido, 1996. ISBN 80-85931-15-X.
RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 6., aktualiz. vyd. Účetnictví. Olomouc: ANAG, 2004. ISBN 80-7263-220-5.
DVOŘÁK, Tomáš. *Obecně prospěšná společnost*. 3., dopl. a aktualiz. vyd. Právnícké osoby. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-598-4.
ŠEDIVÝ, Marek a MEDLÍKOVÁ, Olga. *Public relations, fundraising a lobbying: pro neziskové organizace*. Management. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4040-9.
KRECHOVSKÁ, Michaela; HEJDUKOVÁ, Pavlína a HOMMEROVÁ, Dita. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Expert (Grada). Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-2309-4.
FRÍČ, Pavol, 2020. Občanská společnost a definice NNO, vývoj, stav a trendy [online]. vlada.cz [cit. 2023-12-20]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_fric_pro_web.pdf
ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2012, částka 33, s. 1026-1365. Dostupný také z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>>.
ČESKO. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách – znění od 1. 1. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 30. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

Vedoucí bakalářské práce: **PaedDr. Zdenka Šándorová, Ph.D.**
Katedra věd o výchově

Datum zadání bakalářské práce: **30. března 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2025**

---

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.
děkan

Ing. Jaroslav Myslivec, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2024

Prohlašuji:

Práci s názvem Případová studie neziskové organizace poskytující sociální služby SKP-CENTRUM, o. p. s. jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 28. 3. 2025

Maria Khrabrova

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych vyjádřila svou vděčnost všem, kteří mi během tvorby této bakalářské práce poskytli podporu, cenné rady a odborné vedení.

Především děkuji své vedoucí práce, Paedr. Zdence Šándorové, Ph. D. za její odborné vedení, trpělivost a cenné připomínky, které významně přispěly k celkovému zpracování této práce.

Velké poděkování patří také všem respondentům výzkumu, kteří si našli čas na rozhovory a ochotně sdíleli své zkušenosti, čímž mi umožnili hlubší vhled do zkoumané problematiky.

Neméně vděčná jsem své rodině a přátelům, kteří mě během celého procesu podporovali, motivovali a byli mi oporou nejen v akademické, ale i osobní rovině.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá případovou studií organizace SKP-CENTRUM, o.p.s. Cílem práce je popsat činnost organizace, její organizační strukturu, způsob financování, cíle a poslání, její vznik a historii prostřednictvím hloubkové analýzy dokumentů a kvalitativního výzkumu. Ve své praktické části se více zaměřuji na konkrétní službu Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Free klub – cílovou skupinu, poslání, vznik a historii, standardy kvality sociální služby.

Výsledky práce přinášejí hlubší vhled do historických souvislostí a fungování organizace. Podrobně popisují a poskytují tak možnost hlubšímu porozumění fungování Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Free klub. Nabízejí příležitost pro další výzkumy a inspiraci pro vznik podobných neziskových organizací, nebo jejich rozvoj.

KLÍČOVÁ SLOVA

nezisková organizace, SKP-CENTRUM, případová studie, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, Free klub, sociální služby, děti, mládež

TITLE

Case Study of a Non-Profit Organization Providing Social Services: SKP-CENTRUM, o. p. s.

ANNOTATION

This bachelor's thesis focuses on a case study of the organization SKP-CENTRUM, o.p.s. The aim of the thesis is to describe the organization's activities, organizational structure, funding methods, goals and mission, as well as its establishment and history through an in-depth analysis of documents and qualitative research. In the practical part, I focus more specifically on the Low-Threshold Facility for Children and Youth Free klub—its target group, mission, establishment and history, and the quality standards of social services.

The results of the thesis provide a deeper insight into the historical context and functioning of the organization. They offer a detailed description and thus enable a better understanding of the operation of the Low-Threshold Facility for Children and Youth Free klub. Additionally, they provide opportunities for further research and inspiration for the establishment or development of similar non-profit organizations.

KEYWORDS

Non-profit organisation, SKP-CENTRUM, case study, low-threshold facility for children and youth, Free klub, sociál services, children, youth

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	11
ÚVOD	12
1 TEORETICKÁ ČÁST	13
1. Formy neziskových organizací	13
1.1 Obecně prospěšná společnost	13
1.2 Občanské sdružení	13
1.3 Spolek	14
2. Nezisková organizace SKP-centrum, o.p.s.	15
2.1 Poslání, cíle a vize organizace	15
2.2 Organizační struktura organizace	15
2.3 Financování organizace	17
2.3.1 Dotace od veřejné správy	17
2.3.2 Evropské fondy	18
2.3.3 Dary od fyzických a právnických osob	18
2.3.4 Vlastní příjmy organizace	18
2.3.5 Jak společnost získává finance v praxi	19
2.4 Služby a projekty	19
2.4.1 Sociální služby	19
2.4.2 Azylové domy	21
2.4.3 Domácí zdravotní péče	22
2.4.4 Domov Simeon	22
2.4.5 Dům na půli cesty	23
2.4.6 Intervenční centrum	24
2.4.7 Krizová pomoc	24
2.4.8 Krizové centrum Pardubice	24
2.4.9 Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	25
2.4.10 Nízkoprahové denní centrum	25
2.4.11 Pečovatelská služba Horní Jelení	26
2.4.12 Noclehárny	26
2.4.13 Program Nena	27
2.4.14 Služby podpory bydlení v Moravské Třebové	27
2.4.16 Terénní program při NZDM Free klub	27
2.4.17 Terénní program – osoby bez přístřeší	28

2.4.18 Projekty.....	28
2 PRAKTICKÁ ČÁST	30
3. Popis metodologického výzkumu.....	30
3.1 Stanovení cíle výzkumu a výzkumné otázky	30
3.2 Popis výzkumých metod sběru dat.....	30
3.3 Charakteristika výzkumného souboru.....	31
3.4 Tázatelské otázky	31
3.5 Realizace výzkumu	32
3.6 Zpracování dat.....	33
4. Prezentace výsledků.....	34
4.1 Historie organizace SKP-CENTRUM	34
4.2 Nízkoprahové zařízení Free klub	38
4.2.1 Historie NZDM Free klub	38
4.2.2 Poslání a cíle.....	40
4.2.3 Cílová skupina	41
4.2.4 Způsoby získávání klientů	41
4.2.5 Metodika služby	42
4.2.6 Smlouva o poskytování sociální služby	44
4.2.7 Šest principů poskytování služby	45
4.2.8 Hlavní aktivity Free klubu.....	49
4.2.9 Statistika a příběh klienta	51
6. Shrnutí výsledků	53
7. Diskuze	55
7.1 Nízkoprahové zařízení Free klub.....	57
ZÁVĚR.....	59
POUŽITÁ LITERATURA	63

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

NZDM – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

NDC – Nízkoprahové denní centrum

TP – Terénní program

ČR – Česká republika

PČR – Policie České republiky

KHK – Klub hurá kamarád

PMS – Probační a mediační služba

ÚVOD

Neziskové organizace hrají klíčovou roli v poskytování sociálních služeb, zejména v oblastech, kde státní instituce nemohou plně pokrýt potřeby ohrožených skupin. Jednou z takových organizací je SKP-CENTRUM, o.p.s., která se již více než 30 let věnuje pomoci lidem v krizových situacích, poskytování sociálních služeb a podpoře sociální integrace.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na popis fungování této neziskové organizace, její strukturu, způsob financování a nabízené služby. V teoretické části je představena legislativní úprava sociálních služeb v České republice, definovány hlavní principy fungování neziskových organizací a popsány konkrétní služby poskytované organizací SKP-CENTRUM. Praktická část je věnována vzniku a historii organizace a podrobné analýze jedné ze služeb této organizace – nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Free klub.

Cílem práce je přiblížit historický vývoj celé organizace a také konkrétní služby NZDM Free klub a také popsat současné fungování společnosti. Prostřednictvím kvalitativního výzkumu formou rozhovorů s bývalými a současnými zaměstnanci analyzovat, jakým způsobem nízkoprahové zařízení funguje, jaké metody práce využívá a jaký dopad má na své klienty.

Výsledky této práce mohou sloužit jako zdroj historických souvislostí a fungování organizace, přispět k hlubšímu pochopení role neziskových organizací v sociálním systému a poskytnout inspiraci pro další rozvoj podobných služeb. Také mohou posloužit jako námět k dalším výzkumům v této oblasti.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1. Formy neziskových organizací

1.1 Obecně prospěšná společnost

Obecně prospěšná společnost (o. p. s.) je nezisková organizace, která poskytuje veřejně prospěšné služby. Tyto služby jsou dostupné za stejných podmínek pro všechny a mohou být buď zcela zdarma, nebo za sníženou cenu. (1)

Obecně prospěšné společnosti jsou upraveny zákonem č. 89/2012 Sb. a jejich hlavním cílem není tvorba zisku, ale poskytování služeb ve prospěch společnosti. Pokud vytvoří zisk, musí ho znovu investovat do své činnosti. (2; 1)

Obecně prospěšné společnosti působí v různých oblastech, například:

Sociální služby – azylové domy, krizová centra, nízkoprahová zařízení

Zdravotnictví – hospicová péče, zdravotní poradenství

Vzdělávání – kurzy, školení, podpora dětí ze sociálně slabých rodin

Kultura a sport – podpora kulturních akcí, sportovní aktivity pro mládež

Ochrana životního prostředí – ekologické projekty, recyklace

Humanitární pomoc – podpora uprchlíků, pomoc při katastrofách (2; 1)

Nemá vlastníky ani akcionáře, ale je řízena správní radou. Musí poskytovat služby veřejnosti, nemůže fungovat jen pro úzkou skupinu lidí. Může mít zaměstnance a platit jim mzdu. Může získávat financování z různých zdrojů, například z dotací od státu, kraje nebo obce, z darů od jednotlivců a firem, z grantů, z nadací a evropských fondů, z příjmů z vlastní činnosti (např. prodej výrobků chráněných dílen) (1)

1.2 Občanské sdružení

Občanské sdružení byla právní forma neziskové organizace v České republice, která existovala do 31. prosince 2013. Bylo určeno pro sdružování fyzických nebo právnických osob za účelem dosažení společného zájmu, především v oblasti kultury, sportu, ekologie, vzdělávání, sociálních služeb či jiných veřejně prospěšných aktivit. (3)

Občanská sdružení byla upravena zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Tento zákon umožňoval občanům zakládat sdružení bez nutnosti státního povolení, přičemž k jejich vzniku stačilo oznámení Ministerstvu vnitra. (4)

Občanské sdružení mělo právní subjektivitu, mohlo nabývat práva a povinnosti. Muselo mít stanovy, ve kterých byly uvedeny cíle sdružení, způsob řízení a hospodaření. Zakládali ho nejméně tři osoby, z nichž alespoň jedna musela být starší osmnácti let. Občanské sdružení bylo neziskovou organizací, tedy nemohlo být založeno za účelem podnikání. (4)

Od 1. ledna 2014 byl zákon o sdružování občanů zrušen a občanská sdružení se automaticky transformovala na spolky podle nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.). Spolky mají podobnou funkci, ale podléhají přísnější právní úpravě, například nutnosti přizpůsobení svých stanov novému zákonu. (1)

1.3 Spolek

Spolek je jednou z nejčastějších forem neziskové organizace v České republice. Jedná se o právnickou osobu založenou za účelem sdružování osob s cílem společně vykonávat činnost, která není primárně zaměřena na dosažení zisku. (1)

Spolky jsou upraveny v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 214–302). Tento zákon stanoví, že spolek může být založen alespoň třemi osobami (fyzickými nebo právnickými). Musí mít stanovy, které určují jeho název, sídlo, účel, orgány a pravidla fungování. Spolek je založen zápisem do spolkového rejstříku, který vede rejstříkový soud. (2)

Spolek má neziskový charakter. Hlavním cílem spolku není podnikání, ale činnost ve prospěch členů nebo veřejnosti (např. sport, kultura, vzdělávání). Řízení spolků je demokratické. Spolky musí mít členskou základnu a orgány, které zajišťují rozhodování (např. členská schůze, výbor, předseda). Spolek může vyvíjet hospodářskou činnost, ale zisk musí být použit na jeho hlavní činnost, nikoliv rozdělen mezi členy. (1)

2. Nezisková organizace SKP-centrum, o.p.s.

2.1 Poslání, cíle a vize organizace

Hlavním posláním SKP CENTRUM, o. p. s., je pomáhat a vycházet vstříc lidem v nepříznivých životních situacích. Organizace usiluje o začlenění klientů do společnosti a poskytuje široké spektrum sociálních služeb, které vycházejí ze zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb. (5)

Organizace se zaměřuje na tři hlavní cíle:

- **Kvalita** – Poskytování služeb na co nejvyšší úrovni, spolupráce s odborníky a zajištění profesionální péče.
- **Spolupráce** – Zapojení veřejnosti, institucí i odborníků do řešení sociálních problémů a aktivní propojení různých sektorů.
- **Celospolečenský rozsah** – Organizace se snaží aktivně ovlivňovat systém sociální péče a nastavovat trendy v sociálních službách. (5)

Jako svou vizi vnímá:

“SKP-centrum je stabilní organizací, která poskytuje kvalitní služby svým klientům, je spolehlivým partnerem pro donátory a instituce státní správy i samosprávy. Klienty i donátory je vnímána jako expertní instituce. Je schopna reagovat na nové společenské požadavky. Je schopna přicházet s inovačními přístupy v poskytování služeb, reaguje na nové trendy. Je významným a žádaným zaměstnavatelem.” (5 str. 5)

SKP CENTRUM, o. p. s., se zaměřuje na zlepšení kvality života svých klientů prostřednictvím profesionální sociální práce, inovací a spolupráce s dalšími subjekty. Snaží se nejen pomáhat jednotlivcům, ale také pozitivně ovlivňovat celý systém sociálních služeb v České republice. (5)

2.2 Organizační struktura organizace

Společnost má tři hlavní orgány – správní radu, ředitele nebo ředitelku a dozorčí radu. Každý z těchto orgánů má jasně vymezené pravomoci a odpovědnosti, které zajišťují efektivní řízení a fungování organizace. (6)

Správní rada je tvořena třemi členy s funkčním obdobím na tři roky, přičemž je možné jejich opětovné jmenování. Členství vzniká jmenováním a končí uplynutím funkčního období, odstoupením, úmrtím nebo odvoláním. K odvolání člena může dojít jednomyslným rozhodnutím ostatních členů správní rady, pokud dojde k závažnému nebo opakovanému porušení zákona, zakládací smlouvy či statutu společnosti, nebo pokud člen přestane splňovat podmínky pro výkon této funkce. (6)

Správní rada se schází minimálně dvakrát ročně, přičemž jednání svolává a řídí její předseda. Podklady pro jednání připravuje ředitel společnosti. Mezi její pravomoci patří rozhodování o zásadních záležitostech společnosti, včetně změn statutu, zřizování poboček či jmenování a odvolávání členů správní a dozorčí rady. (6)

Ředitel je statutárním orgánem společnosti a odpovídá za její každodenní chod. Řídí veškeré činnosti organizace a jedná jejím jménem. Ve vztahu k zaměstnancům vystupuje jako vedoucí pracovník. Mezi jeho hlavní povinnosti patří odpovědnost za poskytované služby, zajištění doplňkových činností, příprava podkladů pro jednání správní rady a účast na jednání správní i dozorčí rady s hlasem poradním. Dále se stará o řádné vedení účetnictví společnosti a zpracovává výroční zprávu o její činnosti a hospodaření. (6)

Dozorčí rada je kontrolním orgánem společnosti a má tři členy, které jmenuje a odvolává správní rada. Funkční období je tříleté s možností opětovného jmenování. Dozorčí rada se schází nejméně dvakrát ročně, přičemž jednání svolává a řídí její předseda/kyně, pokud byl zvolen, nebo jakýkoliv jiný člen rady. Její hlavní úlohou je dohlížet na činnost organizace a plnění povinností stanovených zákonem. (6)

V čele tedy stojí ředitel, který plní roli statutárního orgánu a odpovídá za celkové řízení organizace. Vedle něj působí administrativní pracovník, který se stará o administrativní agendu a fundraising, tedy získávání finančních prostředků na chod organizace. (5)

Hlavní činnost organizace je rozdělena do dvou klíčových oblastí, a to Divize I a Divize II, přičemž každá má svého vedoucího, který zodpovídá za její chod. Pro zajištění plynulého provozu organizace je zde také vedoucí provozu, jenž se stará o organizační a provozní záležitosti. Finanční řízení organizace má na starosti vedoucí ekonom, který odpovídá za ekonomické a účetní procesy. (5)

Podpůrné činnosti organizace spadají do několika specializovaných úseků, mezi které patří personální úsek, ekonomický úsek a úsek služeb a projektového řízení. Tyto sekce zajišťují administrativní, finanční a strategické procesy, které umožňují organizaci efektivně naplňovat své poslání a cíle. (5)

Divize I zahrnuje služby zaměřené na okamžitou pomoc a podporu osob v krizových situacích. Mezi ně patří Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím, Krizové centrum Pardubice, Městský azylový dům pro ženy a matky s dětmi, Městský azylový dům pro ženy a matky s dětmi – Krizová pomoc, Noclehárna pro ženy, Azylový dům pro muže, Noclehárna pro muže, Nízkoprahové denní centrum, Nízkoprahové denní centrum – Terénní programy a Domácí zdravotní péče. (5)

Divize II se zaměřuje na služby sociální rehabilitace a podporu dlouhodobě znevýhodněných osob. Patří sem Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Free klub, Terénní program při NZDM – Free klub, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež EMKO, Azylový dům pro ženy a matky s dětmi Vysoké Mýto, Dům na půli cesty, Domov Simeon – Domov pro osoby se zdravotním postižením, Domov Simeon – odlehčovací služba, Pečovatelská služba v Horním Jelení a Služby podpory bydlení v Moravské Třebové – Sociální rehabilitace. (5)

2.3 Financování organizace

Financování neziskové organizace SKP-CENTRUM stojí na několika různých zdrojích příjmů. Tento diverzifikovaný model umožňuje organizaci zachovat stabilitu i v případě výpadku některého z financování a zajistit nepřerušované poskytování služeb. (5)

2.3.1 Dotace od veřejné správy

Organizace získává finanční podporu od státu, krajů, měst a obcí, která slouží k pokrytí provozních nákladů nebo realizaci specifických projektů. Každoročně musí podávat žádosti o dotace, které následně podléhají schvalovacímu procesu. Po získání dotace je nutné doložit její využití, obvykle prostřednictvím účetní uzávěrky a výroční zprávy. (5)

Příklad financování v roce 2023:

Pardubický kraj: 49 142 400 Kč

Statutární město Pardubice: 5 835 002 Kč

Ostatní města a obce: 1 081 000 Kč

Celková výše dotací z veřejných zdrojů: 56 058 402 Kč (5)

2.3.2 Evropské fondy

Projekty financované z evropských fondů se zaměřují především na oblast vzdělávání a integrace znevýhodněných skupin. Čerpání těchto dotací je spojeno s přísnými administrativními požadavky a důslednou kontrolou využití finančních prostředků. (5)

Příklad financování v roce 2023:

Evropské sociální fondy – OPZ: 6 830 434,80 Kč

Celkem dotace z EU: 6 830 434,80 Kč (5)

2.3.3 Dary od fyzických a právnických osob

Nezisková organizace rovněž získává finanční podporu formou dobrovolných darů od jednotlivců i firem. Tyto příspěvky mohou být jednorázové nebo pravidelné a často pokrývají náklady, které nelze financovat z dotací, například drobné provozní výdaje nebo rozvojové aktivity. (5)

Příklad financování v roce 2023:

Dary od fyzických osob: 221 000 Kč

Dary od právnických osob: 429 000 Kč

Celková výše darů: 650 000 Kč (5)

2.3.4 Vlastní příjmy organizace

Organizace generuje vlastní příjmy prostřednictvím úhrad za poskytování služeb od klientů nebo pořádání fundraisingových akcí. (5)

Příklad financování v roce 2023:

Finanční obnos za poskytované služby: 24 669 000 Kč

Výnosové úroky: 936 000 Kč

Jiné ostatní výnosy: 1 202 000 Kč

Celková výše vlastních příjmů: 26 807 000 Kč (5)

Kombinací těchto finančních zdrojů může SKP-CENTRUM efektivně naplňovat své poslání a dlouhodobě poskytovat kvalitní služby potřebným.

2.3.5 Jak společnost získává finance v praxi

Organizace každý rok připravuje žádosti o dotace podle podmínek poskytovatelů (ministerstva, kraje, města). Musí přesně definovat účel financování, rozpočet a očekávané výsledky. U evropských dotací bývá složitější administrativa. (respondenti č. 1 a 5)

Po schválení dotací organizace obdrží prostředky a musí je využít v souladu s podmínkami. U některých dotací se finance vyplácí zpětně po doložení výdajů. (respondenti č. 1 a 5)

Organizace musí prokázat správné využití prostředků (např. účetnictví, zprávy pro poskytovatele dotací). U veřejných dotací bývají pravidelné audity a kontroly hospodaření. (respondenti č. 1 a 5)

„Stalo se nám, že během jednoho roku k nám přišli auditoři šestnáctkrát. To bylo strašné.“ (respondent č. 1)

Nezisková organizace hledá nové zdroje financování, aby nebyla závislá jen na jedné dotaci. Může rozvíjet fundraising, oslovovat dárcce nebo hledat vlastní příjmy. (respondent č. 1 a 5)

2.4 Služby a projekty

2.4.1 Sociální služby

Sociální služby v České republice jsou definovány a upraveny především dvěma klíčovými dokumenty: Bílou knihou v sociálních službách a zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. (7; 8)

Bílá kniha v sociálních službách je koncepční dokument, který byl vytvořen s cílem reformovat a zlepšit systém sociálních služeb v ČR.

“Sociální služby mají za cíl pomoci lidem udržet si nebo znovu nabyt místo v životě jejich komunity, pokud toho sami nejsou schopni.” (7 str. 8)

Nabídka služeb je určena individuální potřebou lidí a celkovou potřebou komunit, ve kterých tito lidé žijí. Sociální služby jsou potřeba, když se jednotlivec dostane do obtížné situace, kterou

není schopen řešit sám. Může se to týkat různých oblastí, například, kdy člověk není schopen se postarat o zajištění vlastních potřeb a chod své domácnosti, čelí těžkostem v soužití s jinými osobami, je vystavován násilí a nedovede se bránit, nedaří se mu zařadit na běžném trhu práce a není schopen si osvojit běžné sociální dovednosti, je bez přístřeší a možnosti zajištění hygieny, zažil traumatizující situaci a potřebuje okamžitou podporu, rodiče prožívají těžkosti s výchovou dětí a péčí o ně, člověk užívá návykové látky nebo se pohybuje v rizikovém prostředí, člověk se dostal do konfliktu se zákonem a další. Nabídka sociálních služeb musí být tak rozmanitá, aby služby mohly pokrýt potřeby lidí a jejich společenství. (7)

“Sociální služby jsou o lidech v jejich přirozeném prostředí.” (7)

Bílá kniha stanovuje základní principy – nezávislost a autonomie, začlenění a integrace, respektování potřeb, partnerství, kvalita, rovnost, národní standardy, rozhodování v místě. Cílem těchto principů je vytvořit flexibilní a dostupný systém sociálních služeb. (7)

“Sociální služby jsou vybudovány na základech pětistranného partnerství. Každý jedinec nese svůj díl odpovědnosti za vlastní sociální situaci, každý má v systému svoji roli.” (7 str. 17)

Za sociální služby jsou tedy odpovědní jednotlivci, obce a jejich svazky, kraje a jejich svazky, občanská společnost a stát. Každý je v systému důležitý. (7)

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, přijatý v roce 2006, poskytuje právní rámec pro poskytování sociálních služeb v České republice. Definiuje základní pojmy, druhy sociálních služeb, práva a povinnosti poskytovatelů i uživatelů, a stanovuje podmínky pro poskytování těchto služeb. (8)

Zákon také stanovuje podmínky pro registraci poskytovatelů sociálních služeb, jejich financování a kontrolu kvality poskytovaných služeb. Cílem je zajistit dostupnost, kvalitu a efektivitu sociálních služeb pro všechny občany, kteří je potřebují. (8)

Sociální služba je činnost nebo soubor činností podle zákona 108/2006 Sb. zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Sociální služba má zajistit pomoc osobám v nepříznivé sociální situaci. Je realizována prostřednictvím poskytovatele sociální služby. Poskytovatelem sociální služby je organizace nebo jednotlivci, kteří mají oprávnění k poskytování sociálních služeb vydané místně příslušným krajským úřadem. Sociální službu mohou poskytovat i osoby blízké, nebo asistenti sociální péče. (8)

Služby by měly umožnit člověku co největší míru nezávislosti. Každý člověk má jiné potřeby, služby se jim přizpůsobují. Služby by měly být dostupné všem, kdo je potřebují. Cílem je předcházet situacím, kdy se lidé ocitnou v krizové situaci (např. ztráta bydlení). Upřednostňuje se péče v přirozeném prostředí před umístěním do institucí. Na poskytování služeb se podílejí stát, kraje, obce i neziskové organizace. (8)

Zákon rozlišuje tři základní druhy sociálních služeb:

- Sociální poradenství: Poskytuje informace a podporu osobám v nepříznivé sociální situaci, s cílem pomoci jim nalézt řešení jejich problémů.
- Služby sociální péče: Zaměřují se na pomoc osobám, které nejsou schopny samostatně zvládat základní životní potřeby, například z důvodu věku či zdravotního postižení. Patří sem například osobní asistence, pečovatelská služba nebo denní stacionáře.
- Služby sociální prevence: Cílem je předcházet sociálnímu vyloučení osob ohrožených nepříznivými sociálními jevy. Patří sem například azylové domy, krizová pomoc nebo terénní programy. (8)

Tyto služby jsou podrobně popsány v § 32 až § 70 zákona č. 108/2006 Sb. (8)

2.4.2 Azylové domy

Azylové domy poskytují dočasné ubytování lidem, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci, ztratili bydlení a nemají dostatečné finanční prostředky ani sociální zázemí. Cílem těchto zařízení je pomoci klientům překlenout složité období a podpořit je v návratu do běžného života. (8; 5; 9)

Jednou z hlavních služeb azylových domů je ubytování, které probíhá v pokojích nebo bytových jednotkách. Provoz je nepřetržitý, což znamená, že služby jsou dostupné 24 hodin denně, sedm dní v týdnu. Kapacita jednotlivých zařízení se liší – například v Pardubicích je k dispozici 50 lůžek pro ženy a matky s dětmi a 23 lůžek pro muže, zatímco ve Vysokém Mýtě je 24 lůžek určených pro ženy a matky s dětmi. (9; 5)

Důležitou součástí poskytované péče je sociální podpora, která zahrnuje pomoc s návratem do běžného života, snižování rizika sociálního vyloučení a podporu při hledání zaměstnání a

stabilního bydlení. Klienti mohou využít také asistenci při vyřizování sociálních dávek a dalších úředních záležitostí. (9; 5; 8)

Specifická pomoc je přizpůsobena různým skupinám. Ženám a matkám s dětmi azylové domy poskytují bezpečné prostředí pro rodiny, podporu při péči o děti a pomoc s řešením rodinných problémů. Muži zde mohou najít podmínky k zajištění základních životních potřeb a podporu při řešení situací, jako je ztráta zaměstnání nebo bydlení. (9; 5; 8)

Součástí služeb je také finanční poradenství, které pomáhá klientům lépe hospodařit s financemi a získat přístup k dostupným sociálním dávkám a jiným finančním zdrojům. Dále mají klienti k dispozici základní materiální podporu, tedy poskytnutí jídla, hygienických potřeb nebo oblečení. (9; 5)

SKP-CENTRUM v současné době provozuje tři azylové domy – dva v Pardubicích, z nichž jeden je určen pro ženy a druhý pro muže, a třetí ve Vysokém Mýtě, který poskytuje ubytování ženám. (9; 5)

2.4.3 Domácí zdravotní péče

Domácí zdravotní péče je nestátním zdravotnickým zařízením, které je registrované KÚ Pardubice. Indikaci a rozsah služeb určuje praktický lékař nebo lékař ošetřující při propuštění ze zdravotnického zařízení. Odborně prováděné zdravotnické výkony jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění a jsou pro pacienta bezplatné. (10; 5)

Podporovaná oblast: Pardubice a okolí, Holice a okolí, Horní Jelení. (10; 5)

2.4.4 Domov Simeon

Posláním Domova Simeon v Horním Jelení – domova pro osoby se zdravotním postižením je poskytování pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. (5; 11)

Služby jsou poskytovány tak, aby zachovávaly, případně rozvíjely stávající dovednosti a schopnosti uživatelů služby. S ohledem na soběstačnost každého jedince zajišťuje Domov Simeon – OZP péči jejíž obsahem je starost o člověka po stránce tělesné i psychické, podpora uživatele služby v zapojení se do společenského dění. Služba má kapacitu 4 lůžek. (5; 11)

Domov Simeon také nabízí odlehčovací službu, kdy pomáhá rodinám pečujícím o blízkého člověka se sníženou soběstačností. Na vymezenou dobu převezme a zajistí odpovídající péči, zejména v době, kdy se rodina z nějakých důvodů o svého blízkého nemůže postarat. Pečujícím osobám tím poskytne čas na nezbytný odpočinek nebo k vyřešení vlastních problémů. Kapacita této služby je 16 lůžek. (5; 11)

2.4.5 Dům na půli cesty

Dům na půli cesty je sociální služba poskytující dočasné ubytování lidem, kteří se snaží osamostatnit a začlenit do běžného života, ale nemají vlastní bydlení ani stabilní zázemí. Nejčastěji slouží mladým lidem, kteří opouštějí dětské domovy nebo pěstounskou péči, dále lidem po výkonu trestu, po léčbě závislostí či s jinými sociálními problémy. (12; 5)

Posláním Domu na půli cesty je prostřednictvím nabízených činností podporovat mladé lidi, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci v tom, aby se aktivně podíleli na změnách, které povedou k osamostatnění a uplatnění ve vlastním životě. Tato služba je určena mladým lidem ve věku 18-26 let. Kapacita zařízení je 10 jednolůžkových pokojů a 1 tréninkový byt s kapacitou pro 1 uživatele. Služba je poskytována nepřetržitě. (12; 5)

Dům na půli cesty poskytuje dočasné ubytování, kde mají klienti možnost bydlet v samostatných pokojích, nebo v tréninkovém bytě. Pobyt je časově omezený, obvykle na dobu jednoho roku, a tato služba je zpoplatněná. (12; 5)

Kromě toho poskytuje pomoc při hledání práce a bydlení, včetně podpory při psaní životopisu, přípravy na pohovory a asistence při hledání stabilního zaměstnání a následného bydlení.

Sociální a psychologická podpora zahrnuje konzultace se sociálním pracovníkem, pomoc s vyřizováním dokladů, dávek a jiných úředních záležitostí, stejně jako podporu při řešení konfliktů a budování zdravých vztahů. (12; 5)

Dům na půli cesty také nabízí nácvik samostatného života, kde klienti získávají dovednosti v hospodaření s penězi, plánování rozpočtu a zvládání běžných domácích povinností, jako je vaření, praní a úklid. Podporuje rozvíjení odpovědnosti a samostatnosti. (12; 5)

2.4.6 Intervenční centrum

Intervenční centrum je specializované sociální zařízení zaměřené na pomoc obětem domácího násilí a osobám ohroženým akutním nebezpečím. Poskytuje krizovou intervenci, odborné poradenství a podporu lidem, kteří se ocitli v ohrožující situaci, například v důsledku fyzického, psychického nebo ekonomického násilí v rodině či partnerských vztazích. (13; 5; 8)

Intervenční centra fungují na základě zákona o sociálních službách a úzce spolupracují s Policií ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), soudy a dalšími institucemi. (13; 5; 8)

Intervenční centrum zajišťuje první kontakt a koordinaci pomoci pro oběti domácího násilí na celém území Pardubického kraje ve smyslu zákona č. 135/2006 Sb (14). Zprostředkovává poskytnutí následné pomoci, zejména sociální, psychologické, lékařské a právní. (13; 5)

Intervenční centrum Pardubického kraje se zapojilo do projektu Nenech.se Skrz tuto webovou stránku se s pracovníky mohou oběti i svědci domácí násilí snadno, bezpečně a anonymně spojit prostřednictvím online chatu. Do něj se nepřihlašují pod žádnými osobními údaji, takže není možné, aby se o komunikaci dozvěděl agresor. Přes webovou stránku se spojí s odborníky, kteří jim v jejich těžké situaci mohou pomoci. (13; 5)

2.4.7 Krizová pomoc

Krizová pomoc poskytuje přístřeší, psychickou i materiální podporu ženám a matkám s dětmi, které se ocitly v krizové situaci. Je poskytována po časově omezenou dobu 4 dní. Nabízí poskytování krizové intervence, sociální poradenství, potravinový a hygienický servis. Kapacita služby je vymezená na 1 krizový pokoj se třemi lůžky a postýlkou. (15; 5)

2.4.8 Krizové centrum Pardubice

Krizové centrum Pardubice nabízí podporu lidem od 12 let, kteří se ocitli v obtížné životní situaci, kterou nemohou v dané chvíli zvládnout vlastními silami. Pomoc je směřována především na území okresu Pardubice. Cílem je stabilizace psychického a sociálního stavu člověka a nasměrování k dalšímu řešení situace. (16; 5)

Krizová centra jsou určena pro lidi, kteří prožívají těžkou osobní krizi (úzkosti, deprese, sebevražedné myšlenky), stali se obětí domácího násilí, trestného činu nebo šikany, jsou

ohrožení ztrátou bydlení nebo již bez domova, čelí rodinným problémům (rozvod, rozpad rodiny, ztráta blízké osoby), potřebují rychlou odbornou pomoc a neví, kam se obrátit. (16; 5)

Krizové centrum poskytuje krátkodobou pomoc, zpravidla 5 až maximálně 10 konzultací. (16; 5)

2.4.9 Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM) je sociální služba určená dětem a mladým lidem, kteří se nacházejí v obtížné životní situaci. "Nízkoprahové" znamená, že je snadno dostupné – zdarma, anonymně a bez nutnosti splnit složité podmínky (např. registrace, doporučení od úřadu apod.). (5; 17; 8)

Cílem těchto zařízení je poskytovat bezpečné prostředí, podporu a pomoc dětem a mladým lidem, kteří mohou být ohroženi sociálním vyloučením, problémy v rodině, školní neúspěšností, kriminalitou nebo závislostmi. (5; 17; 8)

Nízkoprahová zařízení jsou určena pro děti a mladé lidi ve věku 6–26 let, kteří nemají bezpečné nebo podporující rodinné zázemí, mají problémy ve škole nebo se šikanou, jsou ohroženi drogami, kriminalitou nebo sociálním vyloučením, hledají místo k trávení volného času a rozvoji dovedností. (5; 17; 8)

SKP-CENTRUM, o.p.s. provozuje dvě nízkoprahová zařízení pro děti a mládež – Free klub v Pardubicích a EMKO ve Vysokém mýtě. (5; 17)

2.4.10 Nízkoprahové denní centrum

Nízkoprahové denní centrum (NDC) je sociální služba poskytující základní pomoc lidem bez domova nebo těm, kteří se ocitli v těžké životní situaci. Slouží jako bezpečné místo, kde mohou klienti získat základní potřeby, jako je jídlo, hygiena a odpočinek, a zároveň podporu při hledání řešení své situace. (5; 8)

Hlavním cílem nízkoprahového denního centra je zamezit sociálnímu vyloučení klientů a pomoci jim vrátit se do běžného života. (5; 8)

Nízkoprahové denní centrum poskytuje:

- základní materiální a hygienickou pomoc – možnost osprchování a osobní hygieny, poskytnutí teplého jídla a nápojů, možnost vyprání a výměny oblečení
- Odborné sociální poradenství – pomoc s vyřízením sociálních dávek a dokladů, asistence při hledání práce nebo ubytování, podpora při řešení osobních problémů (rodinné vztahy, právní pomoc)
- Krizová intervence a psychologická podpora – okamžitá podpora v případě psychické krize, násilí nebo jiných problémů, odkaz na další odborné služby (azylové domy, zdravotní péče, terapie).
- Možnost odpočinku a sociálního kontaktu – bezpečné prostředí, kde mohou lidé trávit čas mimo ulici, podpora při navazování sociálních kontaktů a hledání komunitní pomoci. (5; 8; 18)

2.4.11 Pečovatelská služba Horní Jelení

Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní sociální služba, která pomáhá lidem, kteří nemohou samostatně zvládat běžné denní činnosti. Je určena především seniorům, lidem se zdravotním postižením nebo dlouhodobě nemocným. Cílem je umožnit těmto lidem co nejdéle zůstat ve svém domácím prostředí a zachovat si nezávislost. (5; 19; 8)

Pečovatelská služba poskytuje pomoc s osobní hygienou, pomoc v domácnosti, pomoc s mobilitou a doprovod, zajištění stravy, sociální podpora a aktivizace (čtení, hraní deskových her, povídání, podpora udržování kontaktu s rodinou. (19; 5)

2.4.12 Noclehárny

Noclehárna je sociální služba poskytující přechodné ubytování osobám bez domova, které nemají jinou možnost přenocování. Na rozdíl od azylových domů se zde pobyt omezí pouze na jednu noc, přičemž klienti obvykle musí zařízení opustit ráno. Cílem nocleháren je zajistit základní životní potřeby a ochránit lidi bez domova před nepříznivými podmínkami, zejména v zimním období. (5; 8; 19)

Noclehárny poskytují přenocování v bezpečném prostředí, hygienické zázemí, stravu, sociální poradenství a krizovou intervenci. Noclehárny nemají složité podmínky pro přijetí, poplatek je

symbolický, ale je nutné dodržovat pravidla – žádný alkohol, drogy a agresivní chování. (5; 8; 19)

SKP-CENTRUM, o. p. s. provozuje v Pardubicích noclehárnu pro muže a noclehárnu pro ženy. (19; 5)

2.4.13 Program Nena

Program NENA – Domov bez násilí je zaměřen k vyšší podpoře bezpečí všech členů rodiny včetně dětí. Klient programu se učí vidět příčiny svého násilného chování. Společně s etopedem hledá cestu z kruhu násilí. Postupně se učí lépe nahlížet na své jednání a chování, které vedlo k vytváření problémů v jeho životě. Vzhledem k maximálnímu počtu 5 setkání není cílem individuální osobnostní změna, ale náhled, reflexe a uvědomění. (5; 19)

Cílovou skupinou jsou osoby ohrožené domácím násilím. Rozšířením služeb se organizace snaží pomoci celému rodinnému systému, který byl domácím násilím zasažen. (5; 19)

Program NENA je určen pro ženy a muže starší 18 let, kteří neovládají agresi ve vztazích a jsou motivováni ke změně svého chování. (5; 19)

Zájemci mohou do programu vstoupit dobrovolně nebo na základě doporučení příslušné organizace (soud, PČR, OSPOD, PMS apod.) (5; 19)

2.4.14 Služby podpory bydlení v Moravské Třebové

Posláním služby sociální rehabilitace je ambulantní i terénní formou pomoc dosáhnout co nevyšší míry samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti v oblasti bydlení (jeho získání, udržení, předcházení jeho ztrátám a sociálnímu vyloučení), tedy posílení potřebných kompetencí uživatelů a to prostřednictvím cílené a odborné podpory a nácviku činností s bydlením spojených. (5; 19)

2.4.16 Terénní program při NZDM Free klub

Terénní program při NZDM Free klub pracuje v přirozeném prostředí svých klientů (sídliště, parky, hřiště). Vyhledáváme a oslovujeme děti a mladé dospělé, kteří zažívají obtížnou životní situaci nebo jsou jí ohroženi. Těmto lidem nabízíme pomoc a podporu. Základem pro práci směřující ke zlepšení klientovy situace je budování důvěrného vztahu a poskytnutí bezpečného

prostředí. Při práci se zaměřujeme zejména na mapování a rozvíjení silných stránek klienta. (5; 19)

2.4.17 Terénní program – osoby bez přístřeší

Nízkoprahové denní centrum – Terénní programy usiluje o sociální začlenění a pozitivní změnu v životním stylu osob bez přístřeší.

Služba NDC-TP zahrnuje několik základních činností zaměřených na podporu lidí v náročných životních situacích. V rámci zprostředkování kontaktu se společenským prostředím pracovníci poskytují potravinovou pomoc, kdy zejména v zimních měsících nosí horký čaj a chléb se sádlem. Tyto nápoje jsou podávány v jednorázových kelímcích. Kontaktní práce je dalším klíčovým prvkem, kdy pracovníci pravidelně monitorují aktuální situaci uživatelů a informují se o jejich potřebách. (5; 19)

Dále služba zahrnuje pomoc při zajišťování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. To zahrnuje doprovod uživatelů na úřady, k lékaři a do dalších institucí, a základní sociální poradenství. Poradenství je poskytováno formou individuálních konzultací, které reagují na konkrétní potřeby uživatele a pomáhají řešit jeho aktuální situaci. Pracovníci informují uživatele o možnostech sociálních služeb, poskytují informace o dostupných zdrojích a podporují je v uplatňování práv a zájmů. Snaží se také uživatele varovat před riziky spojenými s jejich stávajícím způsobem života. (5; 19)

Součástí služby je i předávání kontaktů na návazné služby, jako jsou nízkoprahová denní centra, noclehárny, azylové domy, ubytovny a zdravotnická zařízení. Všechny tyto služby jsou poskytovány zdarma. (5; 19)

2.4.18 Projekty

SKP-CENTRUM, o. p. s., se kromě poskytování běžných sociálních služeb věnuje také realizaci speciálních projektů, které rozšiřují a doplňují jeho činnost. Tyto projekty reagují na aktuální potřeby společnosti a zaměřují se na zlepšení kvality života dětí, mládeže a sociálně ohrožených skupin.

Projekty jsou realizovány ve spolupráci s různými partnery, včetně státních institucí, neziskových organizací a donátorů.

- Zvyšování kvality, inovace a uznání práce s mládeží
- Potravinová a materiální pomoc nejchudším osobám III
- Dětské centrum v Pardubicích
- Dětské centrum ve Vysokém Mýtě
- Podpora romské komunity v Moravské Třebové
- Podpora zabydlování v Moravské Třebové
- Chceme pomáhat – Krizová pomoc pro děti a resocializační program pro mladé v Pardubicích (5; 19)

2 PRAKTICKÁ ČÁST

3. Popis metodologického výzkumu

3.1 Stanovení cíle výzkumu a výzkumné otázky

Práce je případovou studií, kde se zaměřují na neziskovou organizaci SKP-centrum, o. p. s. Cílem výzkumu je zaměřit se na historii a vznik organizace – kdo byl hlavním iniciátorem a jak se organizace vyvíjela v průběhu času. Historii organizace jsem původně chtěla popsat v teoretické části, ale pro nedostatek dostupných informací jsem tuto část přidala ke svému výzkumu.

Také vzhledem k tomu, že mě nejvíce zaujala práce služby nízkoprahového centra, tak jsem si stanovila za cíl popsat vznik a historii této služby, popsat její metodiku práce s klienty, způsob získávání klientů, cíle a poslání, popsat její cílovou skupinu, aktivity a projekty.

Na základě svých cílů jsem si stanovila tyto výzkumné otázky:

1. Jak organizace vznikla?
2. Kdo byl hlavním iniciátorem vzniku organizace?
3. Jak se měnilo poslání a vize organizace v průběhu času?
4. Jak vznikla služba NZDM Free klub?
5. Jaké je poslání služby NZDM Free klub?
6. Jaká je cílová skupina služby NZDM Free klub?
7. Jaké aktivity služba NZDM Free klub provozuje?

3.2 Popis výzkumých metod sběru dat

Pro sběr dat jsem si vybrala kvalitativní metodu, a to konkrétně polostrukturovaný rozhovor. Polostrukturovaný rozhovor umožňuje zkoumat zkušenosti, postoje a motivace respondentů. Tato metoda kombinuje prvky strukturovaného rozhovoru, kde má tazatel předem připravený seznam otázek, s volností nestrukturovaného rozhovoru, který umožňuje rozvíjet odpovědi podle reakce respondenta (20). Díky tomu poskytuje vyvážený přístup, který je dostatečně systematický pro srovnání odpovědí mezi jednotlivými účastníky, avšak zároveň umožňuje objevovat nové souvislosti, které by v pevně strukturovaném rozhovoru mohly zůstat opomenuty (21).

Hlavní výhodou polostrukturovaného rozhovoru je možnost hlubšího porozumění zkoumanému jevu. Tazatel může klást doplňující otázky a reagovat na specifické odpovědi, čímž získává komplexnější vhled do tématu (22).

Polostrukturovaný rozhovor tedy představuje vhodnou metodu pro kvalitativní výzkum, kde je cílem nejen shromáždit předem definované informace, ale také pochopit procesy, vztahy a významy, které respondenti jednotlivým jevům přisuzují. (23)

3.3 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor této případové studie tvoří šest respondentů, kteří byli vybráni z řad současných i bývalých zaměstnanců organizace. Výběr respondentů probíhal záměrným výběrem, přičemž hlavními kritérii byly dostupnost a přičetnost k tématu bakalářské práce. Tento přístup umožnil získat relevantní informace od osob, které mají přímou zkušenost s fungováním organizace a mohou poskytnout cenné poznatky z různých perspektiv. (23)

Díky zapojení jak současných, tak bývalých zaměstnanců bylo možné porovnat jejich pohledy na působnost organizace a identifikovat případné změny v čase. Mezi respondenty jsem tedy zvolila jednoho ze zakladatelů obecně prospěšné společnosti a jednoho ze zakladatelů občanského sdružení, vedoucího jedné z divizí a pracovníka v NZDM Free klub, také jsem vybrala dva bývalé zaměstnance společnosti, kteří měli zkušenosti v různých oblastech. Jeden z respondentů měl zkušenosti i s neziskovou organizací Klub hurá kamarád.

3.4 Tázatelské otázky

Tázatelské otázky se lišily pro každého respondenta, jelikož měl každý úplně jiné zkušenosti a někteří nepřišli do styku s tématy, o nichž jsem měla možnost mluvit s jinými respondenty. Proto zde uvádím příklady některých tazatelských otázek.

- Jak jste se o organizaci SKP-centrum dozvěděl/a?
- Proč jste se rozhodl/a pro práci v SKP-centrum?
- Kdo inicioval vznik této organizace?
- Kolik lidí založilo občanské sdružení?
- Jak se SKP-centrum rozšiřovalo?
- Jaké byly překážky k rozvoji?
- Co znamená zkratka SKP-centrum?

- Jak se dle vás změnilы hodnoty a vize organizace za její dobu působnosti?
- Jak získáváte klienty?
- Jaká je vaše cílová skupina a jak ji poznáte v praxi?
- Jaké aktivity jsou dostupné v NZDM Free klubu?
- Jak uzavíráte smlouvu o poskytování sociální služby?

3.5 Realizace výzkumu

Výzkum jsem začala 15. 2. 2025 a poslední rozhovor proběhl 21. 3. 2025. Byl proveden pomocí polostrukturovaných rozhovorů, které umožnily získat hlubší porozumění zkoumanému fenoménu při zachování určité flexibility v kladení otázek. Celkem bylo realizováno šest rozhovorů, které proběhly osobně v předem dohodnutém čase a místě. Nejprve jsem oslovovala zaměstnance organizace a snažila jsem se najít i někoho, kdo pracoval v organizaci, nebo s ní přišel do styku před rokem 2009, kdy změnila svou právní formu. Oslovovala jsem respondenty prostřednictvím emailu. Některé respondenty jsem oslovila prostřednictvím SMS zprávy, jelikož jsem na ně získala kontakt od jiných respondentů. Někteří respondenti mě pozvali k sobě na pracoviště, někteří dokonce k sobě domů.

Každý rozhovor trval přibližně 60 minut a byl veden podle předem připravených tázacích otázek, které tvořili strukturu rozhovoru, avšak umožňovaly reagovat na odpovědi respondentů a přizpůsobit směr rozhovoru dle potřeby. Snažila jsem se držet připravených otázek a dohlédnout na to, aby každá z nich byla dodržena, ale v průběhu respondenti poskytovali informace, na které jsem se neměla možnost připravit předem. Proto jsem měla možnost se více ponořit do konkrétního tématu a doptávat se a informace si upřesnit. Rozhovory byly zaznamenávány se souhlasem respondentů a následně přepsány pro další analýzu. Některé informace mi byly poskytnuté v tištěné podobě, např. výroční zprávy od roku 1997 do roku 2007, které nejsou veřejně dostupné. Většinu těchto zpráv si uchovávají původní zakladatelé organizace doma. Tyto výroční zprávy posloužily jako významný zdroj, jelikož poskytují informace, které jinak nejsou dohledatelné.

Kromě rozhovoru jsem prováděla i hloubkovou analýzu dokumentů. Především jsem zkoumala výroční zprávy, které poskytovaly nejvíce informací. Také jsem zkoumala zakládací listinu a statut společnosti. Potřebné informace jsem si vypisovala.

3.6 Zpracování dat

Získaná data z rozhovoru byla nahraná v audio formátu, který jsem následně převedla do písemné podoby – do doslovných protokolů. Protokoly z rozhovorů a vypsaná data z dokumentů jsem následně analyzovala pomocí kódování. Na základě svých zkoumaných otázek jsem vytvořila kódy, které jsem pak přiřazovala jednotlivým částem textu. Po přiřazení kódu jsem hledala opakující se vzorce a souvislosti mezi nimi a kódy jsem seskupila do širších kategorií. Na základě těchto kategorií jsem vytvořila jednotlivé kapitoly, které odpovídají na výzkumné otázky. (23)

4 Prezentace výsledků

4.1 Historie organizace SKP-CENTRUM

SKP-centrum původně vzniklo jako občanské sdružení. Iniciátorkou myšlenky vytvoření Střediska křesťanské pomoci, tak se vykládá zkratka SKP, byla Naděje Mandysová, která v té době pracovala jako generální tajemnice Ekumenické rady církví v Praze. Zнала ekumenu i v Pardubicích. Na začátku roku 1991 oslovila několik členů jednotlivých církví, o kterých věděla, že jsou aktivní v jejich sborech. První setkání se uskutečnilo v jejím bytě, kde se sešli členové 6 církví – Naděje Mandysová, Olga Kabelová, Hana Capoušková, Marta Tefrová, Ladislav Traxler, Hana Šlechtová, Pavel Kamp, Věra Doležalová a Miluše Bičíková. Na setkání paní Mandysová představila svou myšlenku o potřebě, aby církve v Pardubicích začaly pracovat společně pro veřejnost. Na základě tohoto a dalších setkání bylo 15. ledna 1992 založeno občanské sdružení podle zákona č. 83/90 Sb. o sdružování občanů. Cílem bylo vykonávat obecně prospěšnou činnost pro město Pardubice v sociální oblasti. Byl založen účet v bance a podána žádost o IČO. Středisko ze začátku fungovalo na dobrovolnické bázi, tudíž nikdo nebyl placený. Základní kapitál tvořil 1000 Kč, kdy každý zakladatel vložil 100 Kč. Zakladatelů bylo celkem 10. (24)(respondent č. 2)

Vedením střediska byla pověřena Hana Šlechtová, která pro uvolnění pro tuto práci odešla ve svých 54 letech do předčasného důchodu. Měla i velkou podporu své rodiny, zvláště svého manžela. Obracela se na sponzory, jednala s úředníky a politiky, zapojila do činnosti a do pomoci středisku své přátele a bývalé spolupracovníky. (respondent č. 2)

Nejprve byla otevřena poradna prvního kontaktu. Bylo to zařízení poskytující rychlou pomoc spoluobčanům v případě, že si nevěděli rady v životní krizi. V poradně působil i právník, který radil v právní oblasti. Později se k poradně přidala i logopedie. Prostory na tuto činnost poskytlo město. (respondent č. 2)

Další služby byly zřizovány postupně na základě doporučení přicházejících od občanů, Magistrátu města, Okresního úřadu a Úřadu práce. Město Pardubice se na středisko obrátilo s požadavkem na zřízení azylových domů pro lidi v nouzi a bez domova. Bylo to něco nového, co v České republice do té doby nefungovalo. Vyžadovalo to hodně příprav – získávání informací ze zahraničí, kde takové domy už fungovaly, získávání materiálů, zajistit překlady. Nejprve se začalo pracovat na Azylovém domě pro muže. Město pro tento účel zrekonstruovalo

dům v Milheimově ulici. Dům byl vybaven starým nábytkem, který byl darován občany. Provoz byl zahájen 8. 2. 1993. Vedoucím azylového domu se stal pan Michálek. Magistrát města se zavázal financovat provoz azylového domu. Zde již podepsali pracovní smlouvy první zaměstnanci. Vedoucí se zde měnili, ale provoz azylového domu je i dodnes velmi úspěšný. Ubytovaným se dařilo zajišťovat zaměstnání, byly podporovány Úřadem práce. Některé se podařilo umístit v domovech důchodců a zajistit je ve stáří. (24) (respondent č. 2)

1. září 1993 byla také v rámci SKP zahájena činnost Ošetřovatelské a pečovatelské služby v domácnosti, tzv. Komplexní domácí péče. I tato činnost bylo něco nového na trhu sociálních služeb a jednalo se s odborem Okresního úřadu i se zdravotními pojišťovnami, aby došlo k zaregistrování této služby jako nestátního zdravotnického zařízení a aby se zajistilo financování této služby. Získávala se i důvěra u obvodních lékařů, aby tuto službu začali předepisovat pro svoje klienty. Byla zde snaha o propojení ošetřovatelské a pečovatelské služby pro staré, nemocné lidi, kteří se nemohou sami o sebe postarat. V té době dělaly sestry vedle svých odborných ošetřovatelských výkonů i pečovatelské úkony, ohřály jídlo, umyly nádobí apod. Pracovnice jezdily za svými klienty na kole nebo používaly vlastní auta. Až v roce 1997 se podařilo zakoupit starší auto. (respondent č. 2)

1. ledna 1993 začala Hana Šlechtová pracovat na plný úvazek jako výkonná ředitelka a statutární zástupce organizace. Ve stejné roce, ale až od 1. května, byla zaměstnána na plný úvazek Hana Capoušková pro zajištění administrativy a vedení účetnictví. V té době se práce hodně rozrůstala a řádné vedení účetnictví bylo nutností. Velkou pomocí v této oblasti byl Pravdomil Dobrovolný, který zajistil účetní programy a školení s prací na počítači. Také založil střediskové účetnictví, což umožnilo evidovat náklady a výnosy jednotlivých aktivit. Bylo to nezbytné vzhledem k dotacím i darům, na kterých organizace v té době stála. Vše muselo být správně záúčtované a vykazatelné. (respondent č. 2)

Dalším velkým projektem pro Středisko křesťanské pomoci bylo vybudování Městského azylového domu pro ženy a matky s dětmi Paprsek. V lednu 1992 na základě popudu z Kojeneckého ústavu Veská vzešel požadavek od Magistrátu města Pardubice. Rada města vyčlenila na tento účel dům v ulici na Spravedlnosti, na jehož dokončení nemělo město dostatek finančních prostředků. Cílem střediska bylo zajistit finance na dostavbu budovy, magistrát města přislíbil zajistit dlouhodobý pronájem a financování azylového domu. Díky zájmu a ochotě nizozemských a německých nadací se podařilo shromáždit 4 milióny korun na dokončení a rekonstrukce domu. Přispěl i okresní úřad, ministerstvo práce a sociálních věcí i

magistrát města. Díky snahám ředitelky Hany Šlechtové se podařilo najít sponzory na vybavení azylového domu. Podíleli se dárce z Německa, Výbor dobré vůle Olgy Havlové a sponzory z celé České republiky. Městský azylový dům pro ženy a matky s dětmi byl otevřen 9. března 1994. Ředitelkou se stala Ing. Věra Novotná, která prováděla i stavební dozor při rekonstrukci domu. Ačkoliv předem byla podepsaná smlouva o smlouvě budoucí na provozování domu Střediskem křesťanské péče, město začalo smlouvu zpochybňovat, chtělo ji zrušit a vyhlásit nové výběrové řízení na provozování ADŽ. Ředitelka střediska i ostatní členové kuratoria vynaložili nezměrné úsilí při jednáních s městem Pardubice, a nakonec se podařilo uzavřít nájemní smlouvu i smlouvu o provozování ADŽ na 30 let. Financování bylo zajišťováno výnosem za služby domu a dotacemi Města Pardubice i okresního úřadu. (24) (respondent č. 2)

Ještě v průběhu rekonstrukce ADŽ se na SKP obrátil Úřad práce s požadavkem zajištění pracovní příležitosti pro psychicky nemocné občany. Operativním a rychlým rozhodnutím a jednáním byly v suterénu domu vybudovány chráněné dílny pro psychotiky, které zahájily svou činnost 8. března 1994. Tato výstavba byla financována Úřadem práce, MPSV a Okresním úřadem, vybavení bylo zajištěno jinými sponzory. Vedoucí chráněných dílen se stala Alena Jansová. V dílnách také působili pracovní terapeutky a vedoucí truhlářské dílny. V průběhu roku 1996 se podařilo získat nové prostory pro Chráněné dílny v areálu bývalého stavebního podniku. Vzniklo tak záuční středisko pro duševní zdraví, později s názvem CEDR. Byly to velké prostory, došlo k rozšíření pracovní činnosti, vybudoval se Denní klub pro klienty. Centrum duševní rovnováhy se osamostatnilo a od té doby funguje jako samostatná organizace. (respondent č. 2)

Po odstěhování chráněných dílen byly suterénní prostory azylového domu pro ženy zrekonstruovány na dětské centrum. Byla vytvořena učebna, herna a tělocvična pro děti. Od 1. 12. 1997 sloužilo dětské centrum jako přípravný ročník na vstup do základní školy pro romské děti z MADŽ i z jeho okolí. Dětské centrum vzniklo na základě projektu prevence kriminality mládeže, který podpořilo Ministerstvo vnitra a Výbor dobré vůle Olgy Havlové. První učitelkou v přípravném ročníku byla Olga Kabelová a spolu s ní pracovala i romská asistentka. (respondent č. 2) (24)

Důležitou součástí činnosti Střediska křesťanské pomoci byl Humanitární šatník. Jeho působení započalo v roce 1990 v Husově sboru. Od roku 1994 byla tato činnost začleněná do SKP. Humanitární šatník se zabýval shromažďováním darovaného šatstva i jiných předmětů z domácností a jejich levným prodejem nebo darováním pomáhal potřebným lidem v nouzi.

Humanitární šatník zásoboval šatstvem azylové domy a pomáhal i při různých jiných humanitárních akcích (např. při povodních). (respondent č. 2)

Od 1. 12. 2003 začalo sloužit lidem bez domova na ulici Nízkoprahové centrum Portus. Jeho vedoucím a organizátorem se stal Miroslav Špaček. Původně bylo zřízeno v ulici Jana Palacha, dnes působí v ulici Na staré poště. (respondent č. 2) (25)

V roce 2007 se začal připravovat projekt Domova s respitní péčí Simeon v Horním Jelení. Na přípravě projektu a náplni činnosti se podílela Miluše Kačerová, jako vrchní sestra Komplexní domácí péče. Nově postavená budova zahájila svůj provoz 23. 3. 2009. Domov dosud poskytuje odlehčovací službu pro rodiny, které se starají o své rodinné příslušníky. (respondent č. 2) (26)

Středisko křesťanské pomoci obdrželo výzvu od Ministerstva vnitra ČR, ve kterém bylo občanské sdružení vyzváno k transformaci na jinou právní formu. Požadavek byl zdůvodněn právním názorem ministerstva, podle kterého nemůže občanské sdružení sloužit k výkonu profesní činnosti – poskytování sociální služby. Vzhledem k tehdejší právní úpravě nebylo možné občanské sdružení transformovat na jinou právní formu bez jeho předchozí likvidace. (26; 27)

Dne 13. března 2008 proto vznikla společnost SKP-CENTRUM, o.p.s., která je registrována v rejstříku obecně prospěšných společností, vedeném Krajským soudem v Hradci Králové, oddíl O, vložka 176. (6; 27)

Mezi zakladatele společnosti SKP-CENTRUM, o.p.s. patří pan Pavel Kamp, Ing. Martin Kolovratník, pan Pavel Kožíšek, Ing. Petr Šilar, paní Hana Šlechtová, Mgr. Jan Vojvodík, a pan Jaroslav Žítek. (6)

Téměř celý rok se společnost připravovala a 1. 1. 2009 převzala společnost SKP-CENTRUM, o.p.s., všechny poskytované sociální a sociálně zdravotní služby od zanikajícího občanského sdružení. Tímto způsobem se podařilo nepřerušovat jejich zajišťování. Jelikož v roce 2009 nastaly změny, sloužil spíše obdobím stabilizace. V následných letech 2010–2012 vznikla řada opatření a různých změn, které vedly k zefektivnění chodu společnosti. Dále nastaly změny také v rozsahu i struktuře poskytovaných služeb. (27)

V současné době působí nezisková organizace SKP-CENTRUM, o.p.s. více než 30 let. Stále usiluje o následování původních myšlenek svých zakladatelů a stala se největším

poskytovatelem sociálních služeb v Pardubickém kraji registrovaných podle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách. (8; 27)

4.2 Nízkoprahové zařízení Free klub

4.2.1 Historie NZDM Free klub

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Free klub vzniklo převzetím práce po zkrachovalé organizaci Klub hurá kamarád v roce 2007. Klub Hurá kamarád byl založen křesťany a jeho hlavním posláním bylo podpora dětí a mládeže v těžkých životních situacích bez ohledu na jejich původ, sociální status či vyznání. Organizace vychází z křesťanských hodnot a staví na principech solidarity. Klub spolupracoval s dětskými domovy a dalšími organizacemi. (respondent č. 4)

“Jezdili jsme na tábory. Ze začátku to bylo hodně křesťanské, normálně jsme u táboráku zpívaly křesťanské písničky a modlili se spolu s dětmi. Ten název vlastně vymyslely děti “hurá kamarád”, tím kamarádem byl myšlen Ježíš. Až později se od toho ustoupilo a název se zkrátil na KHK.” (respondent č. 4)

Klub Hurá Kamarád (KHK) vznikl v roce 1994 jako nezisková organizace zaměřená na pomoc dětem v náročných životních situacích. Zpočátku pracoval s romskými i neromskými dětmi v terénu, organizoval výlety, letní tábory a volnočasové aktivity. Postupně reagoval na chybějící služby v regionu a stal se jednou z prvních organizací na Pardubicku, která se věnovala prevenci užívání drog a pomoci dětem bez domova. (28)

V roce 1997 otevřel své první profesionální zařízení – Krizové a protidrogové centrum AD, na které o dva roky později navázalo Kontaktní centrum. V letech 1998–1999 byl zahájen projekt skateparku. Díky podpoře města Pardubic získal KHK v roce 2000 budovu bývalých jeslí, kde vznikl Dům na půl cesty a Otevřený klub. (28)

Mezi lety 2001–2002 byl vytvořen projekt Přechodného zaměstnání, který měl pomoci klientům Domu na půl cesty získat pracovní zkušenosti. V roce 2004 se program přestěhoval do nových prostor a rozšířil své služby. Ve stejném roce došlo ke sjednocení aktivit spojených s drogovou problematikou pod jedno zařízení – AD centrum. (28)

Služby, které poskytoval Klub hurá kamarád:

- AD centrum – zaměřovalo se na uživatele drog a jejich blízké
- Dům na půli cesty – poskytovalo dočasné ubytování a sociální služby lidem ve věku 17-25 let odcházejícím z dětských domovů, výchovných ústavů, mladým lidem bez rodinného zázemí a těm, kteří se ocitli v obtížné životní situaci
- Otevřený klub – bylo to místo pro trávení aktivního volného času pro děti a mládež, součástí byl i nízkoprahový klub
- Přechodné zaměstnání – poskytoval nezaměstnaným klientům Domu na půli cesty pracovní praxi, zlepšoval jejich návyky a dovednosti a pomáhal jim tak uplatnit na trhu práce
- Agentura KHK – pořádala veřejné akce, zábavné pořady, konference a koncerty za účelem získávat finanční prostředky k podpoře aktivit Klubu hurá kamarád.
- Projekt “Spolu – letní umělecké dílny”
- Projekt “Make a connection – Připoj se” - pomáhal zlepšit mladých lidí s vrstevníky, rodiči, okolní komunitou a společností. (28)

“Otevřený klub slouží především mladým lidem ve věku od dvanácti do devatenácti let, ale pamatuje i na děti ve věku od 6 do 11 let a širokou veřejnost. Pravidelně organizuje nejrůznější vzdělávací a kulturní akce. Kromě hudebních pořadů jde například o výtvarné workshopy, promítání dokumentárních filmů s lidsko-právní tematikou z archivu festivalu Jeden svět či besedy a přednášky.

Otevřený klub je rovněž místem setkávání nejrůznějších spolků. Své místo zde nalézají i zájemci o řadu volnočasových aktivit, jako je například cvičení Tai-ti, break dance, hip hop či romské tance. “Cílem našeho snažení je kontaktovat především mladé lidi z Pardubic a okolí, odhalovat jejich tvořivé jádro a nabízet jim zázemí pro realizaci nápadů. Zároveň jsme schopni děti a mládež provázet v obtížných životních situacích, přiměřeným způsobem jim pomáhat a motivovat je k toleranci a aktivnímu životnímu stylu,”

Otevřený klub vytváří podmínky pro vzájemnou komunikaci a spolupráci mezi jednotlivými návštěvnickými skupinami. Naši návštěvníci mohou využívat kavárnu s klubovnou, výtvarnou a keramickou dílnu, multifunkční sál, hudební zkušebnu, fotokomoru, internetovou místnost a

zahradu s hřištěm. Na základě poptávky ze strany návštěvníků provozovatelé připravují také pravidelný kulturní a vzdělávací program – hudební večery, výtvarné workshopy, promítání dokumentárních filmů, přednášky, besedy a výstavy.” (29)

Toto je pozvánka na den otevřených dveří v roce 2004 do Otevřeného klubu. Z této pozvánky vidíme, že klub provozoval spoustu aktivit pro děti a mládež a tím se snažil je motivovat k aktivnímu životnímu stylu a předcházet sociálnímu vyloučení a obtížným životním situacím.

“Pardubický Klub hurá kamarád rozšiřuje své služby už i za hranice našeho kraje. Jeho zařízení – Otevřený klub, který slouží mladým lidem a dětem v těžké životní situaci, už není pouze v Pardubicích. Další aktivity jmenuje ředitel KHK David Matýsek.

“Tyto kluby docela se těší velké oblibě, takže se nám podařilo minulý rok rozjet klub ve Stříteži, což je obec u Poličky, kde denně navštěvují takový klub mladí lidé, zhruba jich je každý den kolem dvaceti. Dokonce se nám podařilo překročit hranice Pardubického kraje a 21.září otevíráme takový klub ve městě Hronov za velké slávy a účasti města a všech, kteří na to přispěli, posluchači jsou taky zvaní.”” (30)

Článek vyšel na stránkách Českého rozhlasu v roce 2006. Podle slov ředitele neziskové organizace vidíme, že kluby byly velice oblíbené a byl o ně zájem i v jiných městech. Podle výpovědí respondentů efektivně pracovali s cílovou skupinou.

Bohužel v roce 2007 musel klub svou činnost ukončit. Klub se dostal do velkých finančních problémů a dluhy vůči finančnímu úřadu neumožnily klubu získat dotace pro další rok. Práce, kterou vykonával byla velice důležitá, a proto i město Pardubice usilovalo o zachování služeb pod vedením jiné organizace. (31)

SKP-CENTRUM tedy v roce 2007 převzalo službu Otevřený klub a Dům na půli cesty. Otevřený klub byl přejmenován na Free club, později Free klub. Trochu se změnil i způsob práce – klub přestal fungovat jako zájmové zařízení a stalo se z něj pouze nízkoprahové zařízení. Ustoupilo se i od předávání křesťanské víry, ale hodnoty se zachovali. (respondent č. 4) (32)

4.2.2 Poslání a cíle

Posláním nízkoprahového zařízení Free klub je nabízet profesionální pomoc a podporu dětem a mladým lidem, kteří zažívají obtížnou životní situaci nebo jsou jí ohroženi. Práce stojí na

důvěrném vztahu a poskytování bezpečného prostředí. Služba vytváří širokou škálu preventivních a volnočasových aktivit, které se zaměřují na rozvoj silných stránek klientů a podporu jejich individuálních potřeb. (5)

Cílem zařízení je navázat a udržovat kontakt s dětmi a mladými lidmi, kteří se potýkají s nepříznivými sociálními vlivy, nabídnout jim individuální podporu a bezpečný prostor, zaměřit se na prevenci sociálních rizik a pomoci jim objevovat a rozvíjet jejich potenciál. (5)

4.2.3 Cílová skupina

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež je určené dětem, dospívajícím a mladým dospělým ve věku od 6 do 26 let, kteří potřebují podporu v různých oblastech svého života. Služba není primárně určena pouze sociálně slabým rodinám, ale je otevřená všem, kdo potřebují pomoc, bez ohledu na socioekonomický status. Platí ale, že klient musí být schopný se pohybovat a obsloužit sám, protože zařízení není bezbariérové. Také klienti musí být schopni pochopit a respektovat pravidla zařízení. (respondent č. 6)

“Vlastně už bych ani neřekla, že to jsou opravdu jenom ze sociálně slabších rodin. Jo, vlastně je to průřezově opravdu od 6 do 26 let. Ten, kdo potřebuje v něčem podpořit. Jsme v kontaktu třeba se studenty gymnázií, co řeší například duševní zdraví. Takže teď už to není o tom jenom, že se o nás třeba povídalo v minulosti, že jsme romský klub pro sociálně slabí děti, ale jsme tak jako napříč bych řekla, opravdu pro všechny. A i se nám to tady tak promílá, že sem chodí vlastně úplně všichni ze všech těch socioekonomických vrstev.” (respondent č. 6)

Služba je tedy určena širokému spektru mladých lidí, kteří potřebují podporu – ať už kvůli sociální situaci, psychickému zdraví, vzdělávání nebo potřebě najít bezpečný prostor pro trávení volného času.

4.2.4 Způsoby získávání klientů

Organizace získává klienty prostřednictvím několika kanálů, které lze rozdělit do následujících kategorií:

Osobní doporučení – Mnoho klientů přichází na základě doporučení rodinných příslušníků, přátel nebo známých, kteří měli s organizací v minulosti zkušenost. (respondent č. 6)

Spolupráce se školami – Organizace aktivně spolupracuje se školami v Pardubicích a okolí s cílem informovat žáky a pedagogy o nabízených službách a poskytovat preventivní programy. Kontaktuje všechny základní školy v Pardubicích a pravidelně – dvakrát ročně – jim zasílá nabídku spolupráce. V rámci této komunikace nabízí osobní schůzky, na kterých prezentuje své služby. Organizace se zaměřuje na představení svých služeb přímo ve třídách. Výběr tříd může být ponechán na pracovnících školy, kteří znají potřeby žáků, nebo probíhá plošně, kdy se služby prezentují celému 2. stupni základních škol. Kromě základních škol Free klub oslovuje i střední školy a odborná učiliště. (respondent č. 6)

Součástí spolupráce jsou také preventivní programy, které se realizují přímo ve třídách. Tyto programy se zaměřují na různá sociální témata a mají za cíl předcházet rizikovému chování u žáků. (respondent č. 6)

Návazná síť organizací – Klienti se dostávají do kontaktu s organizací také díky spolupráci s dalšími sociálními službami a institucemi nejen v Pardubicích, ale i v okolních městech, jako jsou Holice nebo Přelouč. Mezi klíčové spolupracující subjekty patří například OSPOD, Centrum pro dítě a rodinu, Amalthea a další. (respondent č. 6)

Sociální sítě – Sociální sítě jsou jednou z dalších možností, jak se o službě cílová skupina dozvídá. Slouží jako informační kanál, ale také jako místo kontaktu s pracovníky. (respondent č. 6)

Tyto způsoby umožňují efektivní propojení s cílovou skupinou a zajišťují, že podpora je dostupná těm, kteří ji potřebují.

4.2.5 Metodika služby

Organizace je otevřená všem zájemcům, kteří přicházejí do Free klubu, přičemž neexistují žádná předběžná omezení pro vstup. Klienti se však definují postupně na základě prvních setkání a individuální práce pracovníků klubu. (respondent č. 6)

Při prvním setkání se pracovníci ptají pouze na základní anonymní údaje, jako je rok narození, jméno či přezdívka. Každý nový návštěvník je vnímán jako zájemce o službu. Pracovníci klubu s ním vedou rozhovory a mapují jeho životní situaci, aby zjistili, zda odpovídá cílové skupině služby. Podle metodiky organizace by mělo být zpravidla do 10 setkání jasné, zda daný člověk spadá do cílové skupiny služby. V této fázi se také definuje tzv. zakázka – tedy konkrétní potřeby a očekávání klienta vůči službě. Pokud se ukáže, že zájemce nespadá do cílové skupiny

Free klubu, může být nasměrován na jinou vhodnější sociální službu, která lépe odpovídá jeho potřebám. (respondent č. 6)

Díky tomuto strukturovanému přístupu organizace zajišťuje, že její služby využívají ti, kteří je skutečně potřebují, a zároveň nikdo není předem vyloučen bez možnosti individuálního posouzení.

Následná práce s klientem probíhá v několika fázích, které umožňují navázání důvěry, definování cílů a individuální plánování podpory.

Pracovník s ním vede rozhovory, seznamuje se s jeho situací a zjišťuje jeho potřeby. Dochází k postupnému budování důvěry mezi klientem a pracovníkem. Po úvodních setkáních následuje konzultace, kde se uzavírá ústní smlouva. V rámci smlouvy se definuje zakázka klienta – tedy jeho konkrétní potřeby a očekávání od služby, a je sestaven individuální plán a uzavřena ústní smlouva, která obsahuje klíčového pracovníka, práva a povinnosti klienta, konkrétní kroky k dosažení cíle. (respondent č. 6)

S každým klientem se pracuje individuálně. Pracovník společně s klientem mapuje jeho možnosti a omezení (např. finanční situaci rodiny, dostupné kroužky apod.). Nastavuje se konkrétní cíl – například zlepšení školního prospěchu nebo začlenění do vrstevnické skupiny. Každý klient má jiný plán – může zahrnovat pravidelnou docházku, podporu v učení, poskytnutí materiálů nebo pomoc při začleňování do kolektivu. (respondent č. 6)

Příklad individuální práce s klientem

Například pokud dítě přichází s cílem zlepšit známky v matematice, plán může zahrnovat:

- Pravidelnou docházku na doučování
- Zajištění školních pomůcek
- Motivaci k učení a pravidelné přípravě

V jiných případech může být hlavním cílem například začlenění do kolektivu, což znamená, že pracovník pomáhá dítěti najít vrstevnickou skupinu a podpořit jeho sociální vazby. (respondent č. 6)

Nejčastěji diskutovaná témata v rámci klubu:

- Prospěch ve škole, školní docházka, motivace k dalšímu studiu
- Hledání práce, ÚP - orientace na trhu práce
- Výchovné problémy, problém s respektováním autorit, konflikty s vrstevníky a jejich řešení pomocí rvaček
- Návykové látky (kouření), drobné krádeže
- Dospívání, sex, sexuální orientace a identita
- Vliv sociálních sítí
- Vztahy, s vrstevníky, partnery, rodiči
- Šikana a kyberšikana
(respondent č. 6)

4.2.6 Smlouva o poskytování sociální služby

Dle zákona č. 108/2006 Sb. (§ 90 - 91c) je poskytovatel sociální služby povinen uzavřít s uživatelem smlouvu o poskytování sociální služby. Smlouva se může uzavírat písemně nebo ústně. V některých případech musí být uzavřena písemná smlouva. (8)

Podle § 91 zákona č. 108/2006 Sb. musí smlouva obsahovat zejména:

- Druh a rozsah poskytované sociální služby – konkrétní služby, které budou klientovi poskytovány.
- Místo a čas poskytování služby – kde a kdy bude služba dostupná.
- Výši úhrady za služby (pokud se platí) a způsob jejího placení – pokud je služba zpoplatněna, musí smlouva jasně uvádět částky a podmínky platby.
- Práva a povinnosti poskytovatele a uživatele služby – například povinnosti poskytovatele zajistit službu v určité kvalitě a práva uživatele na důstojné zacházení.
- Podmínky a možnosti ukončení smlouvy – například výpovědní lhůty nebo důvody, pro které může být smlouva ukončena. (8)

Smlouva musí být srozumitelná a odpovídat schopnostem a potřebám klienta. Uživatel musí být předem informován o všech podmínkách poskytování služby. Pokud uživatel nemůže smlouvu podepsat sám, může ji za něj uzavřít zákonný zástupce nebo opatrovník. (8)

V SKP-centrum proces uzavírání smlouvy s klientem závisí na jeho věku a schopnosti porozumět podmínkám spolupráce. Jelikož organizace pracuje s klienty ve věkovém rozmezí 6 až 26 let, přizpůsobuje se komunikace individuálním potřebám jednotlivců. (respondent č. 6)

Smlouva se uzavírá ústní formou během prvních setkání se zájemcem o službu. Zájemce by měl přijít s konkrétním problémem nebo cílem, na kterém chce pracovat. U mladších zájemců, kteří si ještě nemusí být vědomi své potřeby, pomáhá pracovník identifikovat oblast podpory na základě pozorování a rozhovorů. (respondent č. 6)

U starších zájemců o službu se proces zaměřuje na konkrétní definování zakázky a nastavení spolupráce. U mladších zájemců je důležité přizpůsobit jazyk a formu komunikace tak, aby dítě porozumělo podstatě dohody. Pracovník se dítěte přirozeně ptá na jeho motivaci, například: „Proč sem chodíš?“, „Co tě tu baví?“, „O čem si tu často povídáš?“. Na základě odpovědí se společně definuje oblast podpory, např. pomoc s učením, začlenění do kolektivu nebo trávení volného času. (respondent č. 6)

Klientovi je představen klíčový pracovník, který s ním bude po dobu spolupráce systematicky pracovat. Pracovník vysvětlí základní principy spolupráce srozumitelným jazykem, například: „Já jsem tvůj klíčový pracovník, což znamená, že se budeme pravidelně potkávat a budu ti pomáhat s tím, co potřebuješ.“, „Budeme se dál bavit o tom, co tě zajímá nebo trápí.“. (respondent č. 6)

Při uzavírání smlouvy klient není zatěžován složitými termíny, místo toho je smlouva vysvětlena jednoduchým jazykem. Přesto jsou zachovány všechny důležité náležitosti, jako je dohoda o spolupráci, definování cíle a role klíčového pracovníka. (respondent č. 6)

4.2.7 Šest principů poskytování služby

Princip dobrovolnosti

Princip dobrovolnosti znamená, že klient sám rozhoduje o tom, zda a jak využije nabízené služby. Nízkoprahové zařízení nevyžaduje povinnou účast klienta na aktivitách ani systematickou spolupráci – klient si může zvolit, zda se chce zapojit a jakým způsobem. (33)

V praxi to znamená, že klient nemusí využívat žádné konkrétní aktivity, pokud nechce. Pracovníci se snaží motivovat klienta k zapojení, ale nemají žádné donucovací prostředky. Pokud klient dlouhodobě nevyužívá službu aktivně, probíhá s ním rozhovor o tom, zda pro něj má služba smysl. Pokud se ukáže, že klient skutečně potřebuje pomoc, ale sám ji nechce přijmout, pracovníci hledají způsoby, jak ho přirozeně vtáhnout do spolupráce. (respondent č. 6) (33)

Dobrovolnost však neznamená, že pracovníci nechají klienta zcela bez podpory. Pokud vidí, že by služba mohla být pro klienta přínosná, snaží se ho citlivě motivovat a najít pro něj vhodný cíl. Dětská nerozhodnost či „lenost“ nejsou automaticky důvodem k ukončení spolupráce, ale spíše k hledání individuálního přístupu, který by klientovi vyhovoval. (respondent č. 6)

Princip anonymity

Anonymita je jedním ze základních principů nízkoprahového zařízení, který zajišťuje bezpečné a důvěrné prostředí pro děti a mladé lidi. Tento princip znamená, že klienti mohou službu využívat bez nutnosti sdělovat své osobní údaje, jako je celé jméno, adresa nebo jiné citlivé informace. Klienti se při prvním kontaktu obvykle představují pouze křestním jménem nebo přezdívkou a uvádějí pouze základní informace, jako je rok narození. Na rok narození se sociální pracovníci ptají, aby mohli rozpoznat, zda klient splňuje věkový limit služby. (33)

Zároveň pracovníci zařízení jsou vázáni mlčenlivostí a nesdělují získané informace třetím stranám, pokud to není nezbytné k ochraně života a zdraví klienta či jiných osob. Klient se sám rozhoduje, co o sobě pracovníkům sdělí, a může si ponechat určitou míru soukromí, což posiluje jeho pocit kontroly a bezpečí. Nízkoprahová služba nevyžadují žádné složité administrativní procesy, což usnadňuje přístup zejména dětem a mladým lidem, kteří by jinak mohli mít obavy z byrokracie nebo zásahu do svého soukromí. (33)

Princip anonymity umožňuje klientům cítit se ve službě svobodněji a otevřeněji sdílet své problémy, aniž by se obávali stigmatizace nebo negativních důsledků. Zároveň však pracovníci vedou citlivou a nenásilnou komunikaci, aby mohli klientům nabídnout odpovídající podporu v rámci jejich individuálních potřeb. (respondent č. 6)

Princip bezplatnosti

Bezplatnost znamená, že veškeré služby a aktivity poskytované zařízením jsou klientům k dispozici zdarma, bez jakýchkoli finančních bariér. Díky tomu, že služby nevyžadují žádné

poplatky, mohou je využívat i děti a mladí lidé z rodin, které by si jinak nemohly dovolit placené volnočasové nebo podpůrné aktivity. Tento princip zajišťuje, že ekonomická situace klienta neovlivňuje jeho možnost získat odbornou pomoc, sociální podporu nebo bezpečný prostor pro trávení volného času. Klienti mohou využívat individuální konzultace, pomoc s řešením osobních problémů nebo podporu při zvládnání školních a rodinných situací bez nutnosti jakékoli platby. Nízkoprahové zařízení také nabízí širokou škálu aktivit, jako jsou tvořivé dílny, sportovní činnosti nebo doučování zcela bezplatně. (33) (respondent č. 6)

Princip bezplatnosti zajišťuje, že služba zůstává dostupná skutečně všem dětem a mladým lidem, bez ohledu na jejich sociální a ekonomické zázemí. Díky tomu se mohou soustředit na svůj rozvoj, budování vztahů a překonávání životních výzev bez obav z finanční dostupnosti pomoci. (33)

Princip bezpečí

Cílem je vytvořit prostředí, ve kterém se klienti cítí chráněni, respektováni a mohou otevřeně sdílet své problémy bez strachu z odsouzení nebo ohrožení. (33)

Tento princip zahrnuje tyto aspekty

1. Fyzické bezpečí – Prostory nízkoprahového zařízení jsou navrženy tak, aby minimalizovaly riziko úrazu nebo jiného nebezpečí. Pracovníci dbají na bezpečnost klientů během všech aktivit a zajišťují, že prostředí je vhodné pro trávení volného času.
2. Psychické a emoční bezpečí – Klienti mohou sdílet své starosti a problémy bez obav z odsouzení nebo zesměšnění. Pracovníci vytvářejí podporující atmosféru, ve které je respektována individualita každého klienta.
3. Bezpečné vztahy – Pracovníci dodržují etické zásady práce s dětmi a mládeží, včetně respektování hranic a zajištění profesionálního přístupu. Klienti se mohou spolehnout na diskrétnost a citlivé zacházení s jejich osobními informacemi.
4. Ochrana před šikanou a násilím – Nízkoprahové zařízení aktivně předchází projevům šikany, diskriminace nebo jakéhokoli násilí mezi klienty. V případě konfliktů pracovníci zasahují a pomáhají situaci konstruktivně řešit.

5. Důvěryhodné prostředí – Klienti mají možnost svobodně vyjadřovat své názory a pocity, aniž by se museli obávat negativních důsledků. Pracovníci se řídí zásadou mlčenlivosti a poskytují podporu v souladu s individuálními potřebami klienta. (respondent č. 6)

Princip bezpečí je základem fungování nízkoprahových zařízení. Díky němu mohou děti a mladí lidé využívat služeb s jistotou, že jsou v prostoru, kde jsou chráněni a kde se mohou rozvíjet v bezpečné a podporující atmosféře.

Princip rovnosti

Rovnost znamená, že všichni klienti mají stejný přístup ke službám bez ohledu na jejich sociální postavení, etnický původ, náboženství, zdravotní stav, pohlaví, sexuální orientaci nebo jakékoli jiné odlišnosti. Nízkoprahové zařízení je otevřené všem dětem a mladým lidem, kteří spadají do cílové skupiny. Nikdo není zvýhodňován ani diskriminován. Každý klient je přijímán takový, jaký je. Pracovníci podporují vzájemný respekt mezi klienty a vytvářejí prostředí, kde se každý může cítit přijatý. Přestože jsou pravidla a možnosti služby stejné pro všechny, pracovníci přistupují k jednotlivým klientům s ohledem na jejich specifické potřeby a situaci. (33)

Zařízení aktivně pracuje na prevenci diskriminace a vytváří bezpečný prostor, kde se děti a mladí lidé učí vzájemnému respektu a toleranci. Klienti mají možnost rozvíjet své schopnosti a dovednosti bez ohledu na svůj sociální status nebo jiné faktory. Pracovníci pomáhají překonávat překážky, které by mohly bránit jejich osobnímu rozvoji. Tento přístup pomáhá nejen jednotlivcům, ale také podporuje inkluzi a soudržnost celé společnosti. (respondent č. 6)

Princip respektu

Respekt je jedním ze základních pilířů práce v nízkoprahových zařízeních. Znamená, že každý klient je přijímán takový, jaký je, a jeho názory, pocity, potřeby a životní situace jsou brány vážně. Tento princip vytváří prostředí důvěry, ve kterém se děti a mladí lidé mohou cítit bezpečně a být sami sebou. (33)

Každý klient je respektován bez ohledu na jeho sociální původ, etnickou příslušnost, náboženské přesvědčení, pohlaví, sexuální orientaci nebo životní situaci. Pracovníci naslouchají klientům bez hodnocení a kritiky. Podporují je v tom, aby se mohli vyjádřit a sdílet své myšlenky a pocity. Je zde uplatňován i respekt k rozhodnutím klienta. Každý klient má

právo se svobodně rozhodovat o tom, jak využije nabízenou podporu a zda se zapojí do aktivit. Pracovníci ho mohou motivovat, ale nenutí ho k ničemu proti jeho vůli. (33) (respondent č. 6)

Vztahy mezi pracovníky a klienty jsou založené na vzájemném respektu a dodržování hranic. To znamená, že pracovníci nezasahují do soukromí klientů víc, než je nutné, a zároveň očekávají, že i klienti budou respektovat pravidla zařízení. Respektuje se i individualita každého člověka, který je jedinečný a má své vlastní potřeby, schopnosti a tempo rozvoje. Pracovníci přistupují ke každému individuálně a podporují ho na základě jeho osobních možností. (respondent č. 6)

Tento přístup jim pomáhá budovat zdravé vztahy, rozvíjet se a získávat sebevědomí pro řešení různých životních situací.

4.2.8 Hlavní aktivity Free klubu

Preventivní programy

Klub se zaměřuje na prevenci, což zahrnuje jak individuální, tak i skupinové aktivity. Měsíčně se zaměřují na konkrétní téma, které zahrnuje besedy a zážitkové akce, například turnaje nebo workshopy. Cílem je nejen vzdělávat, ale i aktivizovat klienty a pomoci jim se rozvíjet v různých oblastech. (respondent č. 6)

Individuální a skupinové aktivity

Kromě měsíčních tematických akcí probíhají i individuální sezení, kde se s klienty pracuje na jejich konkrétních potřebách, ale i skupinové aktivity, které podporují týmovou spolupráci a sociální interakce. (respondent č. 6)

Zážitkové a vzdělávací akce

Klub organizuje akce, které kombinují zážitky s učením. Například workshopy nebo sportovní turnaje, které klientům pomáhají rozvíjet různé dovednosti a zároveň poskytují příležitost pro vzájemnou interakci. (respondent č. 6)

Volnočasové aktivity

Volnočasové aktivity jsou součástí programu, ale nejsou hlavním cílem klubu. Slouží spíše jako prostředek k dosažení dalších cílů, jako je zlepšení sociálních dovedností a vzájemného porozumění mezi klienty. (respondent č. 6)

Rozvoj dovedností

Klub se zaměřuje na rozvoj různých dovedností klientů, včetně jemné motoriky a dalších praktických dovedností, které mohou klientům pomoci v jejich každodenním životě. (respondent č. 6)

Porady a zapojení klientů

Klub také pořádá porady, kde mají klienti možnost vyjádřit své názory a přání ohledně aktivit a programů. Tímto způsobem mohou aktivně přispět k tomu, co se v klubu děje, což zvyšuje jejich angažovanost a spokojenost. (respondent č. 6)

Celkově klub kombinuje vzdělávací, preventivní, sociální a volnočasové aktivity, které mají za cíl podporovat osobní rozvoj klientů, jejich integraci do společnosti a zlepšení jejich životních dovedností. (respondent č. 6)

Projekty

Organizace kromě běžného provozu nízkoprahového klubu a terénní práce realizuje také různé speciální projekty, které rozšiřují a doplňují její činnost. Tyto aktivity mají za cíl nabídnout klientům nové zkušenosti, zážitky a příležitosti k osobnímu rozvoji.

Hlavní projekty:

1. Pobytové preventivní tábory – Organizace se snaží získávat finanční podporu na realizaci pobytových preventivních táborů pro děti a mládež. Jedná se o vícedenní akce, které umožňují účastníkům opustit své běžné prostředí, zažít nové situace a navázat hlubší vztahy s vrstevníky i pracovníky služby. Tábory jsou zcela bezplatné a jsou určeny především klientům ve spolupráci s oddělením sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a dalšími službami. (respondent č. 6)
2. Nocovačky v klubu – Jedná se o příležitostné akce, při kterých mohou klienti v klubu přenocovat. Tyto akce přispívají k posílení vztahů mezi dětmi a pracovníky a zároveň

poskytují dětem netradiční zážitek v bezpečném prostředí. Součástí nocovaček je i preventivní diskuze na určité téma. (respondent č. 6)

4.2.9 Statistika a příběh klienta

Statistika návštěvnosti NZDM Free klub za rok 2024:

Klienti

Dívky – 42

Chlapci – 63

Celkem – 105

Zájemci

Dívky – 185

Chlapci – 235

Celkem – 420

Z této statistiky vyplývá, že celkem klub navštívilo 525 lidí, ale pouze 105 z toho se stali klienty. (respondent č. 6)

Příběh jednoho z klientů:

Klient navázal první kontakt se službou Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež (NZDM) Free klub prostřednictvím letního tábora, který byl organizován ve spolupráci s Oddělením sociálně-právní ochrany dětí v Pardubicích. Během krátké doby si vybudoval přátelský vztah se všemi pracovníky klubu a bez obtíží se jim svěřoval se svými osobními záležitostmi. Se svou klíčovou pracovnící řešil zejména konflikty v rodině, zejména neshody s rodiči a sourozenci, dále se věnovali tématům souvisejícím s vrstevnickými vztahy a školními povinnostmi.

Klient je nejstarší ze tří sourozenců a dle vlastního vyjádření se s nimi často dostával do konfliktů. Zároveň měl zpočátku potíže s respektováním autorit, vykazoval rušivé chování ve školním prostředí a obtížně se adaptoval na dodržování pravidel, nejen ve škole, ale i v běžném životě. V rámci individuální spolupráce s klíčovým pracovníkem byla proto posílena jeho schopnost porozumět pravidlům a přijímat je jako přirozenou součást společenského fungování. Zvláštní důraz byl kladen na rozvoj jeho vztahu k autoritám, jako jsou pedagogové, úředníci či další osoby v profesních rolích.

Navzdory sníženým studijním schopnostem klient úspěšně dokončil základní školu a následně byl přijat ke studiu na středním odborném učilišti, kde získal výuční list v oboru kuchař. K dosažení tohoto cíle aktivně využíval podporu pracovníků klubu, a to především formou individuálních konzultací a asistence při přípravě studijních materiálů. Klient vnímal pracovníky jako důvěryhodné osoby, na které se mohl obrátit s žádostí o radu a podporu.

S nástupem do první pracovní pozice klient poprvé čelil výzvě spojeným s osamostatněním. Tuto novou životní etapu přijal s nadšením, zejména proto, že již nebyl finančně závislý na své rodině. Získal startovací byt, do kterého se přestěhoval, a začal samostatně plánovat nejen svůj volný čas, ale i pracovní povinnosti. Bez větších obtíží si vyhledával zaměstnání a v záležitostech souvisejících s Úřadem práce potřeboval pouze minimální asistenci pracovníků klubu. V počáteční fázi pracovního procesu se však potýkal s interpersonálními konflikty na pracovišti, které dle jeho slov vznikaly z drobných nedorozumění. V rámci spolupráce s pracovníky klubu následně analyzoval konkrétní situace a prostřednictvím modelových nácviků se učil efektivně řešit konflikty se spolupracovníky.

V současnosti je klient ve věku 24 let a klub navštěvuje již pouze příležitostně za účelem sdílení svých úspěchů s pracovníky. Stal se plně samostatnou osobou, která je schopna efektivně fungovat v každodenním životě a v případě potřeby ví, kde vyhledat odbornou pomoc.

(Příběh zprostředkován respondentem č. 6)

6. Shrnutí výsledků

Organizace SKP-centrum byla založena v roce 1992 jako občanské sdružení s cílem poskytovat sociální pomoc v Pardubicích. Její vznik iniciovala Naděje Mandysová, která oslovila členy různých církví ke společné práci. Vedením byla pověřena Hana Šlechtová, která věnovala rozvoji organizace značné úsilí.

Prvním projektem byla poradna prvního kontaktu, která poskytovala krizovou pomoc. Postupně byly rozšířeny služby o azylové domy, počínaje domem pro muže v roce 1993. SKP dále rozvíjelo i ošetrovatelskou a pečovatelskou službu, která byla novinkou na trhu sociálních služeb. Další projekty zahrnovaly azylové domy pro ženy a matky s dětmi, chráněné dílny pro psychicky nemocné, nízkoprahové centrum pro lidi bez domova a dětské centrum pro romské děti.

V roce 2008 došlo k transformaci sdružení na obecně prospěšnou společnost SKP-CENTRUM, o.p.s., aby splňovalo legislativní požadavky. Od roku 2009 organizace dále stabilizovala a zefektivňovala své služby. SKP-CENTRUM dnes působí více než 30 let a je největším poskytovatelem sociálních služeb v Pardubickém kraji.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Free klub vzniklo v roce 2007 převzetím služeb po zkrachovalé organizaci Klub Hurá Kamarád (KHK). KHK byl založen v roce 1994 křesťanskou komunitou s cílem pomáhat dětem a mládeži v obtížných životních situacích. Postupně rozšířil své služby o krizová a kontaktní centra, Dům na půli cesty, nízkoprahový klub, přechodné zaměstnání a kulturní projekty. Klub organizoval volnočasové aktivity, tábory, vzdělávací akce a preventivní programy proti sociálnímu vyloučení.

V roce 2006 začal klub rozšiřovat svou působnost i mimo Pardubický kraj. Přes úspěchy se však v roce 2007 dostal do finančních problémů, které vedly k jeho zániku. Město Pardubice se snažilo zachovat služby, proto je převzalo Středisko křesťanské pomoci. Otevřený klub byl přejmenován na Free klub a přestal fungovat jako zájmové zařízení, přičemž se zaměřil výhradně na nízkoprahové služby. Předávání křesťanské víry ustoupilo do pozadí, ale hodnoty klubu zůstaly zachovány.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují sociální služby mladým lidem ve věku 6–26 let, kteří se potýkají s obtížnou životní situací. Cílem je prevence rizikového chování, podpora sociálního začlenění a rozvoj individuálních schopností. Služby zahrnují výchovné,

terapeutické a aktivizační činnosti. Klienti jsou získáváni osobním doporučením, spoluprací se školami, jinými organizacemi a sociálními sítěmi. Free klub přijímá klienty bez předběžných omezení a postupně s nimi stanovuje individuální cíle. Uzavírá se ústní smlouva o spolupráci, která definuje podporu a očekávání klienta.

Nízkoprahové zařízení funguje na šesti principech nízkoprahovosti. Dobrovolnost umožňuje klientům svobodně rozhodovat o využití služeb. Anonymita zajišťuje důvěrnost a bezpečí. Bezplatnost zpřístupňuje služby všem bez ohledu na finanční situaci. Bezpečí chrání klienty fyzicky i psychicky. Rovnost garantuje stejný přístup pro všechny bez diskriminace. Respekt znamená individuální přístup a naslouchání. Tyto principy vytvářejí bezpečné a podpůrné prostředí pro děti a mladé lidi.

Free klub se zaměřuje na prevenci a osobní rozvoj klientů prostřednictvím individuálních i skupinových aktivit. Organizuje tematické besedy, workshopy a sportovní turnaje, které kombinují vzdělávání se zážitky. Vedle preventivních a vzdělávacích programů nabízí i volnočasové aktivity, které podporují sociální dovednosti. Klienti se mohou podílet na plánování aktivit a přispívat svými návrhy. Kromě běžného provozu klub realizuje speciální projekty, jako jsou pobytové tábory pro ohrožené děti nebo nocovačky v klubu s preventivním programem. Projekty jsou často financovány ve spolupráci s dalšími organizacemi.

7. Diskuze

Na základě svého výzkumu mohu usoudit, že SKP-CENTRUM, o.p.s. je organizací navazující na práci organizace Středisko křesťanské pomoci, o. s. Dle mého pohledu ani nebylo konkrétní rozdělení, kdy nastoupilo nové vedení organizace nebo změny, které by zaznamenali klienti v poskytování sociálních služeb. Organizace musela reagovat na právní úpravy, a proto změnila svou právní formu. Avšak webové stránky popisují pouze činnost organizace ve formě o. p. s. Společnost tam neuvádí ani historii, která vznikala před rokem 2008, ani výroční zprávy. Popisuje pouze, že převzala sociální služby po zanikajícím občanském sdružení. Ale na závěr uvádí, že je na trhu přes 25 let a že stále následuje své původní hodnoty. Myslím si, že je to i toho důvodu, že spousta informací o vzniku a začátcích organizace se neuchovala. Možným důvodem tomu je, že internet ještě v té době nebyl dostupný a ani nebylo mnoho právních úprav o tom, jak by neziskové organizace měly fungovat.

Z mého pozorování některé změny jen přece nastaly. Jednou z hlavních změn bylo postupné odstupování od křesťanství, které bylo více zdůrazňované na začátku. Zakladatele občanského sdružení byli křesťané z různých církví, kteří se spojili, aby spolupracovali na sociální podpoře obyvatel Pardubic. Většina zaměstnanců a dobrovolníků na začátku působení organizace byla z křesťanského prostředí. Nemyslím si, že to bylo utvářeno úmyslně, ale proto, že se znali navzájem. Přirozeně to vyplývalo ze sociálního kruhu zakladatelů, oslovení svých známých a známých svých známých je prostě první řešení, které jako lidé volíme při potřebě pomoci.

“naším cílem nebyla misie, nesnažili jsme se šířit křesťanství, my jsme chtěli lidem prostě pomoci a možná se sociální pracovníci měli možnost se s lidmi o tom bavit, to nevím, ale rozhodně to nebylo naším cílem, my jsme byli jinak zaměřeni” (respondent č. 2)

Ačkoliv respondenti uvádějí, že primárním cílem neziskové organizace nebylo zprostředkovávat křesťanské poselství, lze se domnívat, že její pracovníci pevně stáli na křesťanských hodnotách a ve své činnosti aplikovali biblické principy. Nelze ani vyloučit, že sociální pracovníci při vykonávání své profesní činnosti mohli dostat v diskuzi s klienty na křesťanskou tematiku a mít příležitost tak prosazovat křesťanství. Věřím ale, že pokud k prosazování křesťanství docházelo, neprobíhalo to násilnou formou a klienti o to předem projevíli zájem.

To, že cílem a vizí organizace nebylo vytvořit křesťanskou organizaci a zprostředkovávat křesťanské poselství, dosvědčuje to, že organizace přijímala do zaměstnání odborníky bez

ohledu na jejich vyznání. Hlavní snahou tedy bylo poskytnout kvalitní služby a pomoci svým klientům. Při vzniku obecně prospěšné společnosti zakladatele již nejsou jenom křesťani, ale zapojili se i politici a podnikatelé.

“Já jsem to trošku naznačil, že přece jenom ty začátky hodně byly spojené, řekněme s církví, s křesťanstvím. Myslím si, že v tomhle přece jenom došlo k nějakému posunu a že už to není ta hlavní rovina. Vlastně jsme se odchýlili od toho původního střediska křesťanské pomoci, bereme teď, že ten název je prostě SKP centrum. Vnímáme to jako naši historii, jako nějaký náš základ, protože tam byly ty hodnoty, které si myslím, že i tehdy byly potřeba k tomu, aby ta organizace vůbec mohla vzniknout.” (respondent č. 5)

V dnešní době většinu zaměstnanců společnosti tvoří lidé nehlásící se ke křesťanství. Respondenti, kteří jsou současně zaměstnanci společnosti, tuto změnu hodnotí pozitivně, vnímají to jako posun v tom, že organizace je přístupný zaměstnavatel pro lidi, které se hlásí k jakémukoliv vyznání.

“Řekl bych, že jsme veřejně velice široce otevřená tolerantní společnost, takže v tomhle možná je malinko posunuto to, že se necítíme být nějakou církevní organizací.” (respondent č. 5)

Řekla bych, že to, že se společnost ne cítí být církevní organizací se podařilo dobře prosadit, protože ani široká veřejnost nevnímá neziskovou organizaci jako církevní nebo křesťanskou, ani většinou neví, co znamená zkratka SKP.

Změny samozřejmě vnikaly i v struktuře organizace a kvalitě poskytovaných služeb, jelikož organizace neustále roste a posouvá se. Zároveň vynakládá usilí v nastavování vnitroorganizační politiky v oblasti lidských zdrojů. Společnost se posouvá nejen v poskytování kvalitnějších služeb, ale snaží se být i lepším zaměstnavatelem, což se podle výpovědi respondenta č. 6 také daří.

“Asi když jsem porovnála ty nízkoprahy, tak tohle mi sedlo nejvíc, tady v SKP-CENTRU, že to bylo takové jiné než jiné nízkoprahy. Co se týče velikosti, vybavení a i personálu.” (respondent č. 6)

Mrzí mě, že se mi nepodařilo mluvit s Hanou Šlechtovou, která byla první ředitelkou a podle výpovědi některých z respondentů byla pro organizaci velice přínosná, zároveň byla u úplného vzniku a řešila veškeré problémy, které přicházely do cesty a iniciovala mnohé služby a aktivity

organizace. Veřejnost se o ní vyjadřuje jako o velmi obětavé ženě. Bohužel Hana Šlechtová již není mezi námi.

7.1 Nízkoprahové zařízení Free klub

Překvapilo mě, že samotná myšlenka vzniku nízkoprahového zařízení nepatřila organizací SKP-centrum a že je to pouze převzata služba od jiné organizace. Zároveň mě zaujala organizace Klub hurá kamarád, která už bohužel zanikla, věřím ale, že většina služeb byla přebrána jinými organizacemi. Služby byly velice důležité pro společnost, takže i místní samospráva usilovala o zachování a předání služeb organizace jiným neziskovým organizacím.

Zaujalo mě, že organizace Klub hurá kamarád aktivně prosazovala křesťanskou víru a hodnoty, zajímalo by mě, zda to bylo jen iniciativa pracovníků, nebo zda to bylo i vize a poslání celé organizace.

Samotná služba NZDM Free klub je podle mého názoru důležitá a přínosná pro společnost. Poskytuje bezpečné místo pro děti a mladé lidi k trávení volného času a řešení svých životních problémů. Díky svým hodnotám a princům práce s klienty nabízí místo, kam mohou děti a mladí lidé přijít v období krize a tísně, poprosit o radu a pomoc v různých oblastech svého života. Zároveň zde mohou najít nová přátelství, možná i nějakou komunitu, ve které se budou cítit přijati a respektováni.

Lze diskutovat o tom, zda to, že klub staví na principu dobrovolnosti ho také neomezuje v dosahování stanovených cílů s klienty. Pracovat na sobě je velké úsilí a vyžaduje to odhodlání i v případě dospělých lidí. Klub pracuje s dětmi a mladými lidmi, kteří ne vždy odhodlání k řešení problémů a práci na svém životě mají. Pracovnice se sice snaží klienty motivovat a práci udělat co nejpříjemnější, nemohou ale ovlivnit, zda klienti přijdou do klubu znovu. Práce proto nemusí být tolik efektivní. Zároveň, kdyby tento princip v klubu nefungoval, klienti by mohli časem si vybudovat ke klubu odpor podobně jako ke škole a dalším povinným institucím. Pro opravdu efektivní práci je důležitá touha a snaha po změně a největším úkolem pracovníku je tedy tuto touhu a snahu v klientech vzbudit. Poskytnout naději, že se okolnosti dají změnit a nabídnout nástroje, které povedou ke změnám.

Free klub využívá zájmové aktivity jako prostředek k dosahování stanovených cílů s klienty, ale není to hlavní činností. Avšak Otevřený klub nabízel množství pravidelných zájmových aktivit, které poskytovali možnost přirozeného zapojení dětí a mladých lidí. Tím nabízel

alternativu trávení volného času, na kterou někteří byli zvyklí. Neřízené aktivity dětí a mladých lidí mohou v krajních případech vést až k poškozování veřejného majetku a pobírání návykových látek. Naopak řízení volného času dětí a mládeže hraje klíčovou roli v jejich celkovém vývoji a prevenci negativních jevů. Využívání volného času by mělo vést k rozvoji osobnosti, sociálních dovedností a zájmů jedince a zájmová činnost je významnou součástí jeho naplnění. Proto si myslím, že právě systematické organizování volného času pro děti a mládež může být velkým přínosem – může pomoc dětem a mladým lidem naučit se zodpovědnosti a pravidelnosti a zároveň poskytnout pravidelnější setkávání v klubu. Některé druhy aktivit vedou ke spolupráci za účelem dosažení společného cíle, při jehož dosažení jsou účastníci více motivováni v soustavné práci pokračovat. (34)

ZÁVĚR

Ráda bych na závěr odpověděla na výzkumné otázky:

Jak organizace vznikla a kdo byl hlavním iniciátorem?

Organizace SKP-CENTRUM byla založena v roce 1992 jako občanské sdružení Středisko křesťanské pomoci s cílem poskytovat sociální pomoc v Pardubicích. Její vznik iniciovala Naděje Mandysová, která oslovila členy různých církví ke společné práci. Organizaci založilo deset členů různých církví v Pardubicích. A i když Naděje Mandysová vznik iniciovala, nevěnovala se vedení organizace, působila spíše jako pomocná ruka. Vedením byla pověřena Hana Šlechtová, která spolu s ostatními zakladateli věnovala rozvoji organizace značné úsilí.

Prvním projektem byla poradna prvního kontaktu, která poskytovala krizovou pomoc. Postupně byly rozšířeny služby o azylové domy, počínaje domem pro muže v roce 1993. SKP dále rozvíjelo i ošetrovatelskou a pečovatelskou službu, která byla novinkou na trhu sociálních služeb. Další projekty zahrnovaly azylové domy pro ženy a matky s dětmi, chráněné dílny pro psychicky nemocné, nízkoprahové centrum pro lidi bez domova a dětské centrum pro romské děti.

Jak se měnilo poslání a vize organizace v průběhu času?

Organizace od svého vzniku rostla a rozvíjela se, reagovala na potřeby v oblasti své působnosti a zakládala nové služby. Směr organizace ve velké míře ovlivňovala i městská samospráva, která neustále poukazovala na nové potřeby.

V roce 2008 došlo k transformaci sdružení na obecně prospěšnou společnost SKP-CENTRUM, o.p.s., aby splňovalo legislativní požadavky, což také do značné míry ovlivnilo rozvoj organizace.

Původní myšlenkou a touhou zakladatelů bylo pomoci osobám, které pomoc potřebují, což se organizaci daří naplňovat po dobu celého svého fungování. Postupem času se k prvotní vizi pomáhat připojila snaha o neustále zvyšování kvality poskytovaných služeb, přicházet s inovativními přístupy a reagovat na nové trendy. Dále se společnost rozvíjela i ve své struktuře a práci s lidskými zdroji. Neustále se snaží zkvalitňovat podmínky pro své zaměstnance. Jednou z oblastí, ve které se společnost také posunula je ustoupení od křesťanské víry, některé hodnoty

si ale ponechávají dodnes. Společnost se ale už více nevnímá jako křesťanská organizace a vypovídá tomu i postupná změna názvu ze Střediska křesťanské pomoci na SKP-CENTRUM.

Jak vznikla služba NZDM Free klub?

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Free klub vzniklo v roce 2007 převzetím služeb po zkrachovalé organizaci Klub Hurá Kamarád (KHK). KHK byl založen v roce 1994 křesťanskou komunitou s cílem pomáhat dětem a mládeži v obtížných životních situacích. Postupně rozšířil své služby o krizová a kontaktní centra, Dům na půli cesty, nízkoprahový klub, přechodné zaměstnání a kulturní projekty. Klub organizoval volnočasové aktivity, tábory, vzdělávací akce a preventivní programy proti sociálnímu vyloučení.

V roce 2006 začal klub rozšiřovat svou působnost i mimo Pardubický kraj. Přes úspěchy se však v roce 2007 dostal do finančních problémů, které vedly k jeho zániku. Město Pardubice se snažilo zachovat služby, proto je převzalo Středisko křesťanské pomoci. Otevřený klub byl přejmenován na Free klub a přestal fungovat jako zájmové zařízení, přičemž se zaměřil výhradně na nízkoprahové služby. Předávání křesťanské víry ustoupilo do pozadí, ale hodnoty klubu zůstaly zachovány.

Jaké je poslání služby NZDM Free klub?

Posláním nízkoprahového zařízení Free klub je poskytovat dětem a mladým lidem v obtížné situaci profesionální pomoc a bezpečné prostředí. Zaměřuje se na prevenci sociálních rizik, individuální podporu a rozvoj silných stránek klientů prostřednictvím volnočasových a preventivních aktivit. Cílem je navázat s nimi kontakt, pomoci jim zvládat nepříznivé vlivy a podpořit jejich osobní růst.

Jaká je cílová skupina služby NZDM Free klub?

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež je otevřeno mladým lidem ve věku 6–26 let, kteří potřebují podporu v různých oblastech života. Není určeno výhradně sociálně slabým rodinám, ale komukoli, kdo hledá pomoc. Klienti však musí být schopni pohybu a sebeobsluhy, protože zařízení není bezbariérové. Služba se zaměřuje na široké spektrum potřeb, včetně sociálních problémů, duševního zdraví, vzdělávání nebo bezpečného trávení volného času.

Jaké aktivity služba NZDM Free klub provozuje?

Free klub nabízí širokou škálu aktivit zaměřených na prevenci, vzdělávání a osobní rozvoj klientů. Měsíční tematické programy zahrnují besedy a workshopy, které kombinují vzdělávací a zážitkové prvky. Kromě skupinových aktivit klub poskytuje individuální podporu zaměřenou na konkrétní potřeby klientů.

Mezi další klíčové aktivity patří volnočasové činnosti podporující sociální dovednosti, rozvoj praktických schopností a klientská participace prostřednictvím porad. Klub také realizuje speciální projekty, například pobytové preventivní tábory či nocovačky v klubu, které posilují vztahy mezi klienty a pracovníky a nabízejí bezpečné prostředí pro sdílení a osobní růst.

Spnění cílů a možnosti dalšího výzkumu

Předložená bakalářská práce se zabývala fungováním neziskové organizace SKP-CENTRUM, o. p. s., a jednou z poskytovaných služeb – nízkoprahovým zařízením pro děti a mládež Free klub. Cílem bylo popsat historický vývoj organizace, její organizační strukturu, způsob financování a služby, které poskytuje. ale také analyzovat konkrétní aspekty poskytované sociální služby, včetně jejích aktivit, financování a výzev, kterým čelí.

Pro získání hlubšího porozumění této problematice byl proveden kvalitativní výzkum formou polostrukturovaných rozhovorů se šesti respondenty, kteří byli pečlivě vybráni z řad současných i bývalých pracovníků organizace. Výzkum se zaměřil na jejich zkušenosti, pohled na vývoj organizace a identifikaci klíčových problémů, se kterými se v praxi setkávají.

Analýza získaných dat ukázala, že SKP-centrum prošlo v průběhu své existence řadou proměn, které byly ovlivněny jak legislativními změnami, tak i proměňujícími se potřebami cílových skupin.

Z rozhovorů vyplynulo, že Free klub představuje důležitý prvek prevence sociálního vyloučení dětí a mládeže. Poskytuje bezpečný prostor, kde mohou klienti rozvíjet své dovednosti, získávat podporu v obtížných životních situacích a budovat sociální vazby. Organizaci se daří prostřednictvím různých projektů a spolupráce s dalšími subjekty zajišťovat fungování služby a její další rozvoj.

Práce může posloužit jako zdroj historických souvislostí a fungování organizace SKP-CENTRUM, o. p. s. a může sloužit jako inspirační materiál pro další výzkumy v oblastech nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, organizace SKP-CENTRUM, o. p. s., Klub hurá kamarád, neziskové organizace apod. Zajímavým návrhem na výzkum by mohla být analýza

bývalé neziskové organizace Klub hurá kamarád a její služeb, zjištění, zda všechny poskytované služby byly předány jiným organizacím, aby bylo zajištěno nepřetržité poskytování služeb, nebo některá služba musela zaniknout. Také zajímavým výzkumem by mohlo být porovnání služby NZDM Free klub organizace SKP-CENTRUM, o. p. s. a bývalé služby Otevřený klub. Zjistit zda služba stále nese prvky a hodnoty bývalé služby, nebo se zcela proměnila. Porovnat nástroje obou služeb a srovnat jejich efektivitu.

Zjištěné poznatky mohou být využity jak samotnou organizací SKP-CENTRUM jako zdroje historických souvislostí, pro zlepšení svých služeb, tak i dalšími subjekty působícími v oblasti sociálních služeb, nebo jako zdroj inspirace pro vznik nových neziskových organizací.

POUŽITÁ LITERATURA

1. VÍT, Petr. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. První vydání. Praha: Grada, 2015. 157 stran. Manažer. ISBN 978-80-247-5477-2.
2. ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2012, částka 33, s. 1026-1365. Dostupné také z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>>.
3. SKOVAJSA, Marek. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-681-0.
4. ČERNÝ, Petr. *Zákon o sdružování občanů: komentář*. Beckovy texty zákonů s komentářem. V Praze: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-328-8.
5. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Výroční zpráva 2023*. Pardubice, 2024.
6. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Zakládací smlouva obecně prospěšné společnosti SKP-CENTRUM, o.p.s.* Pardubice, 2021.
7. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Bílá kniha v sociálních službách*. Praha: MPSV, 2023.
8. ČESKO. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách – znění od 1. 1. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz*. Online. © AION CS 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108> [Citováno: 2025-03-01].
9. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Azylové domy*. Online. SKP-CENTRUM, o.p.s., 2017. Dostupné z: <https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty/azylove-domy>. [Citováno: 2025-03-01]
10. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Domácí zdravotní péče*. Online. SKP-CENTRUM, o.p.s., 2017. Dostupné z: <https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty/domaci-zdravotni-pece>. [Citováno: 2025-03-01]
11. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Domov Simeon*. Online. SKP-CENTRUM, o.p.s., 2017. Dostupné z: <https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty/domov-simeon>. [Citováno: 2025-03-01]
12. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Dům na půli cesty*. Online. SKP-CENTRUM, o.p.s., 2017. Dostupné z: <https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty/dum-na-puli-cesty>. [Citováno: 2025-03-01]
13. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Intervenční centrum*. Online. SKP-CENTRUM, o.p.s., 2017. Dostupné z: <https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty/intervencni-centrum>. [Citováno: 2025-03-01]
14. ČESKO. Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. In: Sbíрка zákonů : Parlament České republiky, 2006.

15. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Krizová pomoc*. Online. SKP-CENTRUM, o.p.s., 2017. Dostupné z: <https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty/madz-kp>. [Citováno: 2025-03-01]
16. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Krizové centrum Pardubice*. Online. SKP-CENTRUM, o.p.s., 2017. Dostupné z: <https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty/krizove-centrum-pardubice>. [Citováno: 2025-03-01]
17. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež*. Online SKP-CENTRUM, o.p.s., 2017. Dostupné z: <https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty/nizkoprahova-zarizeni-pro-deti-a-mladez>. [Citováno: 2025-03-01]
18. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Nízkoprahové denní centrum*. Online. SKP-CENTRUM, o.p.s., 2017. Dostupné z: <https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty/nizkoprahove-denni-centrum>. [Citováno: 2025-03-01]
19. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Naše služby a projekty*. Online. SKP-CENTRUM, o.p.s., 2017. Dostupné z: <https://www.skp-centrum.cz/nase-sluzby-a-projekty>. [Citováno: 2025-03-01]
20. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Páté, přepracované vydání. Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-1968-2.
21. DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2619-2.
22. ŠVARŤÍČEK, Roman a ŠEĎOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0644-6.
23. GAVORA, Peter. *Výzkumné metody v pedagogice: příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Překlad Vladimír Jůva. Brno: Paido, 1996. 130 s. ISBN 80-85931-15-X.
24. STŘEDISKO KŘESŤANSKÉ POMOCI. *Výroční zpráva za rok 1997*. Pardubice: Středisko křesťanské pomoci, 1998.
25. STŘEDISKO KŘESŤANSKÉ POMOCI. *Výroční zpráva za rok 2003*. Pardubice : Středisko křesťanské pomoci, 2004.
26. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Výroční zpráva 2009*. Pradubice : SKP-CENTRUM, o.p.s., 2010.
27. SKP-CENTRUM, . *O nás*. Online. SKP-CENTRUM, o.p.s., 2017. Dostupné z: <https://www.skp-centrum.cz/o-nas/o-nas>. [Citováno: 2025-03-01]
28. CHRÁSTKOVÁ, Jarmila. *Programy pro rozvoj volného času dětí a mládeže Klub hurá kamarád Pardubice*. Bakalářská práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Ústav pedagogických věd, 2006.
29. ECONNECT/KLUB HURÁ KAMARÁD. *Otevřený klub otevře dveře veřejnosti*. Online. Econnect zpravodajství, 2004. Dostupné z:

<https://econnect.ecn.cz/index.stm?x=210712&apc=zm2073988gx1-239461>. [Citováno: 2025-03-20].

30.KOC. *Klub hurá kamarád za hranicemi našeho kraje*. [Online] Český rozhlas, 2006.

Dostupné z: <https://pardubice.rozhlas.cz/klub-hura-kamarad-za-hranicemi-naseho-kraje-6100047>. [Citováno: 2025-03-20].

31. KOC. *Pardubická nezisková organizace Klub hurá kamarád končí*. [Online] Český rozhlas, 2006. Dostupné z: <https://pardubice.rozhlas.cz/pardubicka-neziskova-organizace-klub-hura-kamarad-konci-6101667>. [Citováno: 2025-03-20].

32. SKP-CENTRUM, o.s. *Výroční zpráva 2007*. Pardubice: SKP-CENTRUM, o.s., 2008.

33. SKP-CENTRUM, o.p.s. *Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Free klub - propagační materiál*. Prdubice: SKP-CENTRUM, o.p.s., 2024.

34. PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času]*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-423-6.